

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 5. juli 2012
Sagsnr.: 99

- ./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat til rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2012.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2012

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2012
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 2

2. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningsforordningen)
- *Orienterende debat*
KOM (2011) 626
Side 5

3. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- *Orienterende debat*
KOM (2011) 627
Side 16

4. Meddelelse til Rådet vedrørende høring om fiskerimuligheder for 2013
- *Præsentation ved Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM (2012) 278
Side 32

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 16. juli 2012

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2012

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Hovedprioriteten for det cypriotiske formandskab bliver drøftelser om reformen af den fælles landbrugspolitik samt reformen af den fælles fiskeripolitik. Præsentationen af formandskabets arbejdsprogram forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Baggrund

Cypern overtager den 1. juli 2012 formandskabet for Rådet. Cypern indgår i trio-formandskab med Polen (andet halvår 2011) og Danmark (første halvår 2012).

Programmet er sat på dagsordenen med henblik på præsentation på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2012.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Landbrugssager

Hovedprioriteten for det cypriotiske formandskab bliver fortsættelsen af de egentlige drøftelser om reformen af den fælles landbrugspolitik. Det forventes, at det primære fokus vil være på landdistriktspolitikken, den fælles markedsordning og den horisontale forordning, hvor man sigter mod en delvis generel indstilling i oktober/november. Forordningen om direkte støtte forventes ikke at være en topprioritet for det cypriotiske formandskab. Reformen af den fælles landbrugspolitik forventes at være på dagsordenen for hovedparten af rådsmøderne under cypriotisk formandskab. Europa-Parlamentet forventes at fastlægge sin holdning til reformpakken i november, men den endelige holdning vil afhænge af udviklingen i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme.

Kommissionen forventes at fremlægge rapport om situationen på mælkemarkedet til december 2012. Flere medlemsstater har rejst ønske om iværksættelse af interventionsmekanismer på området. Tilsvarende vil der også igen kunne komme fokus på spørgsmålet om superafgiften.

Fiskerisager

Det cypriotiske formandskab vil fortsætte arbejdet med fiskerireformen. Det forventes således, at formandskabet vil forberede en delvis generel indstilling vedrørende forslaget om den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF), som skal drøftes på rådsmødet i oktober. Det cypriotiske formandskab overvejer at åbne drøftelser af definitioner og betragtninger i både grundforordningen og markeds-

ordningen med henblik på, at der kan indledes trilogdrøftelser under irsk formandskab. Reformen forventes at kunne vedtages i løbet af 2013.

Det tidligere generelle TAC/kvote forslag forventes ligesom sidste år at blive delt i to forslag, et forslag med de interne bestande og et forslag indeholdende de eksternt delte bestande med henblik på (samlet) vedtagelse i december 2012. Det forventes, at forslaget for de interne bestande præsenteres på oktober-rådsmødet og forslaget for de eksterne bestande præsenteres på november-rådsmødet. Forslaget om TAC/kvoter for Østersøen 2013 vil sandsynligvis blive fremsat i september med henblik på vedtagelse på rådsmødet i oktober 2012.

Det forventes, at der vil være en præsentation og drøftelse på november rådsmødet af revision af tor-skeforvaltningsplanen. Det forventes endelig, at Kommissionen i løbet af efteråret vil fremsætte en flerarts-forvaltningsplan for Østersøen.

Fødevarer

Det forventes, at det cypriotiske formandskab vil forsøge at nå en tidlig anden læsningsaftale med Europa-Parlamentet om forslaget om spædbarns- og børnemad samt mad til medicinske formål. De væsentligste problemstillinger i forhold til Parlamentet er dels reguleringen af gluten-fri produkter samt Lissabon-tilpasning af proceduren for godkendelse af stoffer, der må bruges i fødevarer omfattet af forslaget.

Veterinær

Kommissionens arbejde med revision af lovgivningen på dyresundhedsområdet og kontrolforordningen forventes at gå ind i sin sidste fase under det cypriotiske formandskab, og det forventes, at forslagene præsenteres på rådsmødet i december 2012.

Der vil endvidere være fokus på dyrevelfærdsemner i relation til medlemsstaternes efterlevelse af reglerne om gruppeopstaldning af drægtige søer og gylte pr. 1. januar 2013 og implementering af reglerne om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet, som ligeledes træder i kraft pr. 1. januar 2013.

Plantesundhed

Kommissionen har i efteråret 2009 igangsat arbejdet med revision af lovgivningen på hele plantesundhedsområdet. Formålet med revisionen er at sikre en øget harmonisering af lovgivningen i Fællesskabet i form af én enkelt forordning. Arbejdet med revision af plantesundhedsområdet vil gå ind i sin sidste fase under cypriotisk formandskab, og det forventes således, at forslaget kan præsenteres på rådsmødet i december 2012.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabets program forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri) og Den Nationale Komité for Landbrugsdyr.

Dyrenes Beskyttelse opfordrer til, at man fra dansk side fortsætter arbejdet for et stærkt grønningselement i den fælles landbrugspolitik, hvor en så stor andel som mulig af den direkte støtte bør afsættes til grønne tillæg. Dyrenes Beskyttelse så gerne, at de tre grønningemetoder, der ifølge Kommissionens oprindelige forslag skal udløse grønne tillæg bliver suppleret af et bredere katalog af grønne produktionsmetoder, herunder metoder, der fremmer dyrevelfærden. Endvidere finder Dyrenes Beskyttelse det positivt, at dyrevelfærd nu er blevet tilføjet under prioriteterne i det danske formandskabs tekst om landdistriktspolitikken. Reformforhandlingerne bør desuden bruges som anledning at sikre, at alle EU standarder vedrørende landbrugsdyr inkluderes i krydsoverensstemmelsesbestemmelserne.

Dyrenes Beskyttelse finder det essentielt, at en fremtidig lovgivning på dyresundhedsområdet eksplicit integrerer dyrevelfærd i lovteksten, idet dyresundhed og dyrevelfærd hænger uløseligt sammen. Følgende elementer bør integreres i ny lovgivning på dyresundhedsområdet:

- De dyrevelfærdsmæssige effekter af tiltag til forbedring af dyresundhed skal altid medregnes. De såkaldte impact assessments, som en ny dyrevelfærdslov baseres på, skal foruden sociale og økonomiske risici, også medregne dyrevelfærdsrisici.
- Obligatorisk identifikation og registrering af dyr som et værktøj til at forbedre sundheden for både dyr og mennesker.
- Vilde dyr og kæledyr skal inkluderes i lovgivningen, da disse også udgør sundhedsrisici for mennesker og andre dyr.

Dyrenes Beskyttelse finder det positivt, at det cypriotiske formandskab vil have fokus på efterlevelsen af reglerne med hensyn til gruppeopstaldning af drægtige søer og gylte. Det er Dyrenes Beskyttelses håb, at dette vil betyde, at man fra formandskabets side vil støtte op om Kommissionens proklamerede hårde kurs overfor medlemsstater, der ikke efterlever reglerne pr. 1.1.2013. Endvidere opfordrer Dyrenes Beskyttelse til, at der under det cypriotiske formandskab generelt bliver fokus på overholdelse af svinedirektivet, hvor der blandt medlemsstaterne især er problemer med at overholde forbuddet mod rutinemæssige halekupering og tildelingen af relevant rodemateriale til svin.

Det Dyreetiske Råd hilser velkomment, at det cypriotiske formandskab vil sætte fokus på medlemsstaternes efterlevelse af reglerne om gruppeopstaldning af drægtige søer og gylte samt implementering af reglerne om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet. Rådet vil dog samtidig udtrykke sin beklagelse over, at der tilsyneladende ikke under det cypriotiske formandskab er nogle ambitioner om at løfte mindstekravene for dyrevelfærd.

Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at det på EU-niveau sikres, at kravet til gruppeopstaldning af drægtige søer og gylte pr. 1. januar 2013 efterleves samt at implementering af de nye regler for beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet sker pr. 1. januar 2013. Man ser endvidere frem til præsentationen af både EU's nye dyresundhedslov og kontrolforordningen på rådsmødet i december 2012, da revisionen af begge disse lovtekster er blevet fulgt tæt af erhvervet og vil få stor betydning for erhvervets rammevilkår.

Vedrørende reformen af den fælles landbrugspolitik bemærker Landbrug & Fødevarer, at man følger denne særdeles tæt og løbende vil give input til drøftelserne, hvor det er relevant i processen.

For så vidt angår forslaget om fødevarer bestemt til spædbørn og småbørn samt fødevarer til særlige medicinske formål finder Landbrug & Fødevarer det hensigtsmæssigt, at der etableres en fælles-skabsprocedure for godkendelse af stoffer/ingredienser, som ikke er vitaminer eller mineraler, og som har en ernæringsmæssig eller fysiologisk virkning. Organisationen kan tilslutte sig, at der etableres en procedure som beskrevet i artikel 11, som den foreligger i forslag til generel indstilling om forslaget, som ministerrådet netop har opnået enighed om.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side vil man tage formandskabets prioriteter til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af formandskabsprogrammet til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningsforordningen)

KOM (2011) 626

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. maj 2012. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen fremlagde den 12. oktober 2011 forslag til forordning om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) samt forslag til forordning om fastsættelse af visse støttesatser og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning. Kommissionens forslag vedrørende den fælles markedsordning viderefører stort set de nuværende ordninger, om end med mindre tilpasninger for visse ordninger. For intervention, privat oplagring og klassificering er reglerne stort set uændrede. Kvotesystemet for sukker ophæves ultimo september 2015. Medlemsstaterne forpligtes til at anerkende producentorganisationer og interprofessionelle organisationer i alle sektorer, der er omfattet af den fælles markedsordning. Støtteordningen for skolefrugt forsetter uændret, dog er budgettet øget. De nuværende bestemmelser vedrørende kriseforanstaltninger videreføres nogenlunde uændrede, dog udbredes de til at omfatte flere sektorer. Endvidere kan krisestyring i visse tilfælde finansieres via den såkaldte særlige krisereserve.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 626 fremlagt forslag til forordning om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen). Forslaget er modtaget i en dansk sprogudgave den 18. oktober 2011.

Forslag om markedsordningen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2012 med henblik på orienterende debat om mulighederne for særlige bestemmelser, herunder kriseforanstaltningerne.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget viderefører i store træk de nuværende ordninger under fusionsmarkedsordningen, dog med visse tilpasninger for nogle af ordningerne.

Intervention

Reglerne for intervention videreføres stort set uændret. Produkterne, der kan interveneres, er stort set uændrede. Dog foreslås det, at sorghum og hård hvede ikke længere kan interveneres. Der vil således fremover kunne foretages intervention af blød hvede, byg, majs, ris, oksekød, smør og skummetmælkspulver.

Opkøb til intervention kan finde sted til en fast opkøbspris eller til priser fastsat ved licitation. Der kan fortsat ske opkøb til intervention til fast pris for 3.000.000 tons blød hvede, 30.000 tons smør og 109.000 tons skummetmælkspulver. Opkøb til intervention af disse produkter ud over de nævnte mængder kan ske ved licitation. Der er desuden mulighed for at åbne for intervention af byg, majs, oksekød og ris ved licitation.

Støtte til privat oplagring

Som noget nyt kan der ydes støtte til privat oplagring af hørfibre og skummetmælkspulver. Støtte til privat oplagring vil herefter omfatte hvidt sukker, olivenolie, hørfibre, oksekød, smør, skummetmælkspulver, svinekød samt fåre- og gedekød. Forpligtelsen til hvert år at åbne for støtte til privat oplagring af smør udgår, mens støtte hertil fremover kan ydes på linje med de øvrige nævnte produkter.

Der er ikke længere faste udløsningspriser for indledning af støtte til privat oplagring af svinekød, oksekød, olivenolie og sukker. Kommissionen kan i stedet fastsætte betingelserne for indledning af støtte til privat oplagring ved delegerede retsakter, og betingelserne kan både tage udgangspunkt i priser og i skøn vedrørende markedssituationen og sektorens økonomiske forhold.

Skolefrugt

Forslaget lægger op til, at støtteordningen for skolefrugt forsætter uændret. Budgettet stiger fra de nuværende 90 mio. € til 150 mio. € pr. skoleår. EU's medfinansiering sættes op til 75 % fra 50 % (90 % i fjernområderne).

Skolemælk

Reglerne er uændret i forhold til de nugældende regler med undtagelse af, at medlemsstater, der ønsker at deltage i ordningen, først fastlægger en strategi for dens gennemførelse.

Støtte i olivenolie- og spiseolivensektoren

Støtte til treårige arbejdsprogrammer for producentorganisationer i olivensektoren er beløbsmæssige uændrede. Det er nu præciseret, støtten kan udbetales til 1) forbedring af miljøet, 2) forbedring af produktkvaliteten og 3) sporbarhed og certificering.

Støtte til mælkesektoren

Der kan ikke længere betales støtte til skummetmælkspulver, der anvendes til foder, og til skummetmælkspulver, der anvendes til kasein og kaseinater.

Biavl

Der ydes fortsat støtte til biavlsprogrammer med 50 % EU-finansiering. De støtteberettigede tiltag fremgår ikke længere af forordningen, men skal fastsættes af Kommissionen ved delegerede retsakter.

Klassificering og kvoter

Sukkerordningen, herunder kvoterne, ophører med udgangen af markedsåret 2014/2015, den 30. september 2015. Produktionen af sukker skal dog fortsat baseres på aftaler mellem avlerne og sukker-virksomheder. I forslaget lægges der op til, at Kommissionen via delegerede retsakter tillægges beføjelse til at fastsætte rammerne for sådanne aftaler.

Mælkekvoter er ikke berørt, idet de gældende bestemmelser forbliver i kraft. Mælkekvoterne skal således ophøre pr. 1. april 2015.

Bestemmelserne om klassificering af slagtekroppe af svin, kvæg, geder og får samt det tilhørende bilag er afløst af en hjemmel for Kommissionen til at fastsætte bestemmelser herom ved delegerede retsakter.

Handelsnormer

Forslaget indeholder de centrale bestemmelser fra det verserende forslag til ændring af reglerne for handelsnormer (produktstandarder), KOM (2010) 738. Dette forslag indgår i kvalitetspakken (KOM (2010) 738 og KOM (2010) 733 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter), som har til formål at indføre en sammenhængende kvalitetspolitik for landbrugsprodukter. En række produkter er i dag dækket af handelsnormer, blandt andet frugt og grønt, olivenolie, fjerkræ og vin. Forslaget om handelsnormer indeholder muligheden for fastsættelse af yderligere specifikke handelsnormer, samt angivelse af oprindelses- og produktionssted, samt regler for ønologiske fremgangsmåder. Endvidere omfatter forslaget en generel handelsnorm om, at produkter til human konsum skal være af sund og sædvanlig handelskvalitet.

Mælkepakken

Forslaget indeholder de centrale bestemmelser fra det verserende forslag til mælkepakken KOM (2010) 728, herunder bestemmelser om kontraktforhold og kontraktforhandlinger i mejerisektoren, hvilket omfatter muligheden for, at en medlemsstat gør kontrakter obligatoriske, oplysninger som

kontrakten blandt andet skal indeholde, samt producentorganisationers mulighed for inden for visse lofter at forhandle kontrakt (og pris) med et mejeri på sine medlemmers vegne.

Producentorganisationer/Interprofessionelle organisationer

En væsentlig forandring i forhold til tidligere er, at medlemsstaterne får en generel forpligtelse til at anerkende producentorganisationer og interprofessionelle organisationer i samtlige sektorer. På nuværende tidspunkt gælder denne forpligtelse kun i visse sektorer som for eksempel frugt- og grøntsagssektoren. Bestemmelser for disse organisationer, som er blevet anerkendt, udbredes til alle sektorer, herunder bestemmelse om at de kan udvide deres regler til at gælde ikke-medlemmer i samme økonomiske område, såfremt organisationen eksempelvis er repræsentativ for produktionen af et givent produkt.

Import og eksport

Reglerne om import, herunder importlicenser, importtold og afgifter og importkontingenter, forenkles, idet en række særbestemmelser fjernes. Dette gælder blandt andet beregningen af importtold vedrørende korn og ris, suspension af importtold på sukker og særlige importbestemmelser for humle. Hovedindholdet i reglerne er dog uændret, og bestemmelserne vil fremover blive fastlagt ved gennemførelsesbestemmelser og delegerede retsakter.

Landbrugsethanol, vin, fåre- og gedekød, frugt og grøntsager samt olivenolie og spiseoliven kan ikke længere opnå eksportrestitution. En del af udmøntningen af reglerne er overført til forordningen om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Dette omfatter eksempelvis procedurer og hyppighed for fastsættelse af eksportrestitutioner og særlige regler om justering af eksportrestitutioner for korn og ris.

Særlige bestemmelser, herunder kriseforanstaltninger

De gældende regler for iværksættelse af kriseforanstaltninger videreføres. Bestemmelsen foreslås imidlertid udvidet til at omfatte flere sektorer, for eksempel frugt- og grøntsektoren. Ordningerne (dyresygdomme og manglende forbrugertillid) er fortsat 50 % nationalt medfinansierede, mens der for de øvrige ikke er krav om national medfinansiering.

Den særlige krisereserve på i alt 3,5 mia. € (i faste 2011-priser) i perioden 2014-2020 (det vil sige 500 mio. € årligt), som Kommissionen har foreslået i forbindelse med den fremtidige flerårige finansielle ramme, kan i krisesituationer anvendes til udgifter til intervention, støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner samt til de nævnte kriseforanstaltninger. Midlerne kan anvendes, når finansieringen heraf ikke kan ske inden for de disponible lofter. Midlerne fra denne fond kan i henhold til udkast til den interinstitutionelle budgetaftale anvendes efter Europa-Parlamentets og Rådets vedtagelse af forslag fra Kommissionen.

Kommissionen får endvidere udvidet adgang til at indføre tiltag til at løse specifikke problemer, dog kun i strengt nødvendigt omfang og i strengt nødvendigt tidsrum.

Formandskabets ændringsforslag

For så vidt angår fusionsmarkedsordningen har formandskabet udfærdiget reviderede tekstforslag, der indeholder forslag til ændringer på dele af Kommissionens oprindelige tekst. Dermed er teksten

blandt andet blevet tilpasset til beslutningsprocedurerne for gennemførelsesbestemmelser i Lissabontraktaten på baggrund af tidligere forhandlinger herom. De reviderede tekstforslag har opnået bred opbakning fra medlemsstaterne, og der kan nævnes følgende ændringer:

- Reglerne om henholdsvis nationale biavlsprogrammer, klassificering af slagtekroppe, samt de sektorer, hvortil der kan udstedes import- og eksportlicenser er genindsat i forslaget.
- Reglerne om kontraktforhold i mejerisektoren er indsat i forslaget
- Der er gennemført tekstmæssige forenklinger af regelsættet omkring eksportrestitutioner.
- Artiklen om foranstaltninger vedrørende dyresygdomme og manglende forbrugertillid som følge af risici for folke-, dyre- og plantesundheden” er blevet udvidet til at gælde få yderligere sektorer (blandt andet hestekød).

Derudover har formandskabet fremsat ændringsforslag om, at det skal være frivilligt for medlemsstaterne at anerkende producentorganisationer (PO), sammenslutning af producentorganisationer (SPO), erhvervsorganisationer (EO) og interprofessionelle organisationer (IPO), dog fastholdes den obligatoriske anerkendelse i de sektorer, hvor der allerede i dag er obligatorisk anerkendelse (f.eks. i frugt- og grøntsektoren).

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslagene er blevet henvist til behandling i Europa-Parlamentets Udvalg for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter, der er ledende udvalg. Derudover er Udvalget for Udvikling, Udvalget for Budget, Udvalget for Budgetkontrol, Udvalget for Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Udvalget for Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed samt Udvalget for Regionaludvikling blevet udpeget som rådgivende udvalg.

Konsekvenser

I EU's budget er der afsat ca. 2,4 mia. € (ca. 18 mia. kr.) om året i perioden 2014-2020 (faste 2011-priser) til udgifter i forbindelse med markedsordningen for landbrugsprodukter. Dette udgør dog et fald fra 2013, hvor der er afsat ca. 3,2 mia. € (ca. 24 mia. kr.) inden for budgetkategori 2. Danmark finansierer i indeværende periode ca. 2 % af EU's budget. Opretholdes denne andel, indebærer det, at Danmark for perioden 2014-2020 vil skulle bidrage med ca. 48 mio. € (ca. 360 mio. kr.) til EU's markedsordning for landbrugsprodukter under budgetkategori 2.

Det bemærkes i øvrigt, at der udover udgifterne i markedsordningen afsættes 500 mio. € om året (ca. 3,8 mia. kr.) til en særlig krisereserve udenfor landbrugsbudgettet. Endvidere udvides Den Europæiske Globaliseringsfond til også at omfatte landmænd, ligesom visse udgifter til markedspolitikken, der i perioden 2007-2013 blev finansieret under budgetkategori 2, overflyttes til henholdsvis budgetkategori 1 (intern fødevarerhjælp til socialt udsatte) samt budgetkategori 3 (veterinærfonden). Endelig vil markedsordningen for fiskeriprodukter fremover være indeholdt i hav- og fiskerifonden under budgetkategori 2.

En anden væsentlig del af forslaget er, at det bliver lettere at gennemføre krisetiltag i tilfælde af kriser i visse sektorer. Et andet vigtigt element er, at det bliver obligatorisk for medlemsstaterne at aner-

kende producentorganisationer, sammenslutninger af disse samt interprofessionelle organisationer. Indførelse af en sådan forpligtelse kan medføre øgede administrative konsekvenser, blandt andet på grund af anerkendelsesprocedurer.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer påpegede på møde i § 2-udvalget (landbrug) den 5. oktober 2011, at man generelt bør fastholde markedsorienteringen af landbrugspolitikken forudsat, at der er et sikkerhedsnet. Endvidere bør der lægges vægt på, at privat oplagring af smør forbliver obligatorisk. Hvad angår intervention, bør der ses nærmere på kvalitetskravene til blød hvede. Det er vigtigt at fastholde markedsordningen som et sikkerhedsnet frem for at inkludere krisestyringsinstrumenter og forsikringsordninger i landdistriktsforordningen.

Endvidere bør definitionen af slagtekroppe ikke indskrænke muligheden for at yde eksportrestitutionser. Muligheden for at få anerkendt producentorganisationer anses umiddelbart for positiv, men det blev understreget, at det ikke må underminere de allerede eksisterende andelsselskaber.

Ved efterfølgende skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) er der indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter Kommissionens indsats for en fortsat markedsorientering af de nuværende markedsordninger. Det er centralt at eventuelle ændringer af de nuværende markedsordninger sker på en måde, så virksomhedernes konkurrenceevne ikke forringes. Det indebærer blandt andet fælles faste regler, så renationalisering af landbrugsstøtten undgås, hvilket kan føre til konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne.

Landbrug & Fødevarer lægger stor vægt på, at der sikres et reelt effektivt sikkerhedsnet for de produkter, der allerede er omfattet af eksisterende markedsinstrumenter. I en tid med stigende udsving i både råvare- og fødevarerpriserne bør et af pejlemærkerne for EU's markedspolitik være at reducere den stigende volatilitet på markederne, der hverken er til gavn for producenter eller forbrugere. Endelig bør tilpasningerne ske med en skelen til reformprocesserne i de lande, Danmark normalt sammenligner sig med, herunder USA, Canada og Oceanien, så der ikke skabes konkurrenceforvridninger.

Landbrug & Fødevarer har følgende specifikke bemærkninger til forslaget:

Privat oplagring

Landbrug & Fødevarer mener, at muligheden for støtte til privat oplagring bør opretholdes og eventuelt udvides og er derfor ikke enig i Kommissionens forslag om at ordningen for privat oplagring af smør ikke længere skal være obligatorisk. Forslaget vil have uheldige konsekvenser, da den eksisterende ordning forebygger voldsomme prisudsving i detailhandelsprisen for smør i takt med sæsonvariationen i mælkeproduktion i Europa og dermed dæmper volatiliteten i prisdannelsen for mælk.

Landbrug & Fødevarer anser det således ikke for hensigtsmæssigt, at beslutningen om oplagring skal være genstand for en årlig politisk drøftelse.

Intervention

Landbrug & Fødevarer støtter en videreførelse af interventionsinstrumentet, der i dag er reduceret til at tage højde for ekstreme situationer, idet interventionsprisen er sænket til et niveau, der gør systematisk salg til intervention urentabel. Intervention til fast pris er endvidere mængdemæssigt stærkt begrænset og i stigende grad afløst af licitationsordninger, hvor prisen fastsættes fra gang til gang afhængig af verdensmarkedet. Denne udvikling støtter Landbrug & Fødevarer.

I lyset af de senere års meget store prisudsving på foder mener Landbrug & Fødevarer, at der bør ses nærmere på interventionskvalitetskravene på blød hvede. Det danske klima og de skrappe danske gødningskriterier betyder, at dansk kornproduktion primært udgøres af foderhvede (godt 50 % af den samlede kornproduktion), som ikke lever op til EU's kvalitetsbestemmelser for salg til intervention. Der er således et hul i EU's sikkerhedsnet. Danmark vil i højere grad end andre lande blive påvirket af en situation, hvor priserne enten stiger eller falder markant. For at bevare fokus på markedsorienteringen og intervention som et kriseinstrument foreslår Landbrug & Fødevarer, at der etableres en licitationsordning for foderhvede (i lighed med den, der eksisterer for byg).

Producentorganisationer

Landbrug & Fødevarer er positiv overfor, at man på EU-plan styrker landmændenes position i fødevarerekæden gennem lempeligere krav for producentorganisationer. Det er dog en forudsætning, at frivillighed er et bærende element, således at der ikke stilles bindende krav til organiseringen af primærproducenter. Landbrug & Fødevarer støtter derfor ikke obligatorisk anerkendelse af producentorganisationer samt udvidelse af regler for ikke-medlemmer. I Danmark er størstedelen af landbrugssektoren organiseret i andelsselskaber. Derfor lægger Landbrug & Fødevarer særlig stor vægt på, at der ikke må indføres regler, der medfører ændringer i andelsstrukturen. Landbrug & Fødevarer ser gerne en undtagelse om, at reglerne for producentorganisationer ikke er gældende for andelsselskaber. Endvidere understreger Landbrug & Fødevarer, at centrale bestemmelser fra mælkepakken omkring kollektiv prisforhandlingsret ikke bør mainstreames ind i regler for producentorganisationer.

Interprofessionelle organisationer (IPO)

Landbrug & Fødevarer har været for en markedsorientering af landbrugssektoren og er overordnet set imod reguleringstiltag på EU-plan, der omfatter interprofessionelle organisationer.

Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne skal anerkende interprofessionelle organisationer i alle landbrugssektorer. IPO'ernes virke er med begrænsninger, så det ikke er muligt at lave konkurrenceforvridende tiltag som eksklusive prisaftaler.

Upåagtet, at det er indskrevet, at interprofessionelle organisationer ikke må have konkurrenceforvridende aktiviteter, så vil det være muligt for interprofessionelle organisationer at koordinere afsætningen af produkter mellem primær-, forarbejdnings- og detailledet gennem forskning og markedsstudier. Interprofessionelle organisationer i oliven-, olivenolie- og tobakssektoren kan som hidtil koncentrere og koordinere udbuddet og afsætningen for medlemmerne.

Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymret over tiltag rettet mod afsætningskoordineringen mellem primær-, forarbejdnings- og detailledet. Sådanne tiltag kan blive konkurrenceforvridende overfor

udenlandske produkter, som prøver at komme ind på det nationale marked, hvor IPO'erne har deres virke.

Kommissionen foreslår, at reglerne for IPO'er i en række tilfælde vil kunne gøres bindende for ikke-medlemmer. Landbrug & Fødevarer må i den sammenhæng ligeledes afvise, at IPO'er får mulighed for at udbrede deres virke til ikke-medlemmer, da det vil være i strid med et frit, dereguleret marked.

IPO'er vil i Kommissionens forslag også kunne bidrage til at forbedre medlemmernes kendskab til markedet og gennemsigtigheden af produktionen gennem markedsundersøgelser (regionalt/nationalt) og statistisk materiale om priser, mængder og kontraktlængder. Det vil ligeledes være muligt for IPO'er at tilvejebringe information og forskning, som er nødvendige for at rationalisere, forbedre og tilpasse produktionen med sigte på at imødekomme forbrugerens forventning til fødevarekvalitet, herunder produkter med oprindelsesmærkning. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der er meget uklart, hvor omfattende IPO'ens virke er, og at det er meget vigtigt, at fortroligheden af virksomhedernes interne virke og det indre marked respekteres.

Ekstraordinære markedsforanstaltninger

Landbrug & Fødevarer støtter stærkt op om, at de eksisterende bestemmelser vedrørende ekstraordinære markedsforanstaltninger i tilfælde af dyresygdomme og manglende forbrugertillid bevares. Landbrug & Fødevarer støtter ligeledes Kommissionens forslag om at udvide anvendelsesområdet til alle sektorer, der er omfattet af den fælles markedsordning i tilfælde af manglede forbrugertillid.

Etablering af en krisefond

Kommissionen foreslår etablering af en "krisereserve" til landbruget på 3,9 mia. € for perioden 2014-2020, som skal målrettes pludselige kriser i specifikke sektorer som følge af "markeds kriser", tørke, fødevarekriser mv. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der bør være klare og ensartede retningslinjer for hvilke faktorer, begivenheder m.m., der kan udløse midler fra krisefonden. Ligesom det er afgørende, at eventuelle udbetalinger fra krisefonden ikke medfører forvrejning af konkurrencevilkårene mellem producenter i flere medlemsstater. Endelig lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at etablering af en krisefond ikke sker på bekostning af de eksisterende veterinære fonde.

Ophævelse af kvotesystemet for mælk

Landbrug & Fødevarer bakker op om en ophævelse af kvotesystemet for mælk. Det er endvidere væsentligt, at den bløde overgang til tiden efter kvotesystemet forbedres, da der i EU er enkelte medlemsstater, der hvert år ifalder superafgift, til trods for at indvejningen konsekvent ligger 5 til 6 % under EU's samlede mælkekvote.

Støtte til produktion af kasein og foder

Landbrug & Fødevarer accepterer Kommissionens forslag om at afskaffe muligheden for at yde støtte til skummetmælk eller skummetmælkspulver, der anvendes til kasein eller kaseinat eller anvendes i kalvefoder.

Skolefrugt

Landbrug & Fødevarer støtter alle bestræbelser på at give børn sunde kostvaner og er positive overfor Kommissionens forslag om at øge støtten til skolefrugtordningen fra 90 mio. €pr. skoleår til 150 mio. €pr. skoleår samt at øge EU-medfinansiering fra 50 % til 75 %.

Definition af voksent kvæg

Landbrug & Fødevarer kan støtte Kommissionens forslag om at definere voksent kvæg som dyr, der er 8 måneder. Landbrug & Fødevarer bemærker dog, at definitionen af voksent kvæg ikke må ændres til værende ældre end 8 måneder, da det i så fald kan komme til at udelukke en stor del af den danske produktion fra en række markedsforanstaltninger. Landbrug & Fødevarer støtter forslaget om, at klassificeringen af blandt andet okse- og kalvekød fremover udelukkende bliver et kommissionsanliggende, da det er en foranstaltning af mere teknisk karakter. Imidlertid finder Landbrug & Fødevarer, at det bør fremgå af Europa-Parlamentets og Rådets forordning, at klassificeringsordningen og prisrapporteringen for okse- og kalvekød skal omfatte ”voksent kvæg”.

Ophævelse af kvotesystemet for sukker

Landbrug & Fødevarer mener, at sukkerkvotesystemet, herunder minimumspris for kvotesukkerroer, bør bevares til 2020 som fremført af Europa-Parlamentet. EU’s sukkerordning har netop gennemgået en omfattende reform, og Landbrug & Fødevarer mener derfor, at der er behov for en længere omstillingsperiode forud for en fjernelse af kvoterne. Landbrug & Fødevarer støtter stærkt, at vilkårene for opkøb af sukkerroer fortsat baseres på brancheaftaler mellem avlere og virksomhederne. Landbrug & Fødevarer er på dette punkt bekymrede for, hvilke konsekvenser Kommissionens øgede beføjelser på området vil medføre og ønsker mere klarhed herom.

Eksportrestitutioner

Afslutningsvist kan det nævnes, at udfasning af EU’s eksportrestitutioner i relation til en global handelsaftale i WTO-regi ikke er nævnt i Kommissionens reformforslag. Landbrug & Fødevarer understreger dog, at man støtter en udfasning af eksportrestitutionerne i forbindelse med indgåelse af en global handelsaftale i WTO, således at der er sikkerhed for, at de øvrige WTO-medlemmer ligeledes udfaser tilsvarende instrumenter. Udfasning af eksportrestitutioner bør bruges strategisk i en forhandlingssituation.

Handelsnormer i forbindelse med eksport (artikel 66)

Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymret over, at forslaget giver Kommissionen beføjelser til gennem delegerede retsakter at definere handelsnormer for eksport til tredjelande. For det første, er det uklart, hvad der menes med visse landbrugsproduktgrupper samt visse tredjelande. For det andet, er der ikke behov for at introducere handelsnormer for produkter, der er produceret inden for EU, men som udelukkende er tiltænkt tredjelande. På de internationale markeder bør eventuelle specifikke afsætnings-, kompositions- og handelsnormer blive defineret af det relevante tredjeland. For det tredje, er der fare for, at EU-producenterne i konkurrencen på forskellige tredjelandsmarkeder stilles ringere end deres ”udenlandske” konkurrenter. Dette bliver sandsynligvis tilfældet, hvis producenter fra EU både skal efterleve et antageligt strengere handelsnormsæt tiltænkt til det Indre Marked samt eventuelle handelsnormer i tredjelande. Landbrug & Fødevarer er desuden bekymret for, at europæiske virksomheder skal leve op til to potentielt modstridende regelsæt. I lyset heraf er det Landbrug & Fødevarers holdning, at eksportdelen i artikel 66 bør fjernes.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at der er behov for at foretage en principiel justering i den nuværende fusionsmarkedsordning. Under etablering af producentorganisationer og udarbejdelse af driftsprogrammer er det væsentligt, at der skelnes mellem økologiske og ikke-økologiske produkter. Aktuelt er der identificeret et problem med producentorganisationerne for frugtavlere i Danmark. Økologiske frugtavlere, der er medlem af en producentorganisation, som via deres driftsprogram kan yde tilskud til etablering af frugttræer, kan ikke modtage tilskud til etablering af økologiske frugttræer fra den etableringstilskudsordning, Danmark tilbyder økologiske frugtavlere, uanset at de økologiske producenter fraskriver sig retten til at kunne søge etableringstilskud fra PO'ens driftsprogram, eller at medlemmerne af PO'en vedtager, at PO'ens driftsprogram ikke giver mulighed for at kunne yde etableringstilskud til økologiske producenter. Det skyldes, at fusionsmarkedsordningen og gennemførelsesbestemmelser hertil ikke skelner mellem økologisk og ikke-økologiske produkter/planter. Det er et problem, idet vi i Danmark i øvrigt anbefaler, at producenterne er medlem af en PO, da det på andre måder er en fordel for producenterne, hvis vi skal professionalisere denne produktion. I det beskrevne tilfælde betyder det, at de danske økologiske frugtavlere, er meget ringere stillet end de producenter, der ikke er medlem af en PO, idet etableringstilskuddet fra økologiordningen er meget højere, end det tilskud som producenterne kan få fra PO'ens driftsprogram.

Økologisk Landsforening mener principielt ikke, det er korrekt at definere 8 måneder gamle kreaturer som voksne dyr. I det omfang, at det har utilsigtede konsekvenser på forskellige markedsordninger, må der foretages en konsekvensrettelse på EU-niveau. Biologisk er det ikke korrekt at anse 8 måneder gamle kreaturer for voksne. Foreningen har konstateret, at der i EU sammenhænge anvendes forskellige aldersdefinitioner på voksne kreaturer. Således er der forskel på definitionen i forbindelse med kalvebeskyttelsesdirektivet, handyrpræmien og mærkning af kød. I regi af økologireglerne er der ikke en fælles definition på, hvornår dyrene anses for voksne. Økologisk Landsforening så gerne i sammenhæng med økologireglerne, at dyrene defineres som voksne fra de er 12 måneder, da det vil have den konsekvens, at alle økologiske kreaturer har været på græs, hvis de har været fyldt 4 måneder i den periode, der anses for at høre til græsningsperioden. Det skyldes, at økologireglerne giver mulighed for at slutfede voksne dyr på stald, dog max 3 måneder, og perioden må ikke overstige 1/5 af dyrets levetid. Hvis dyrene defineres som voksne, fra de er 8 eller 9 måneder, så vil der være et vist antal økologiske dyr, der aldrig har været på græs, når de slagtes. Det er meget uheldigt. Mejerierne og landbrugets organisationer har derfor indført en fælles brancheregulering, der forhindrer dette, men producenterne ville undgå udgiften til ekstra kontrol af denne brancheregulering, hvis den danske definition var 12 måneder. Dette ville blive tilfældet, hvis der kom en fælles EU definition af voksne dyr.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen vil desuden arbejde for, at medlemsstaternes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Regeringen arbejder for en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik. Endvidere mener regeringen, at markedsinstrumenter bør anvendes som et sikkerhedsnet under mar-

kedet, og at eventuelle nye instrumenter ikke må begrænse det indre markeds funktion eller den frie konkurrence. Endelig bør de samlede udgifter til markedsforanstaltninger, herunder midler, der måtte afsættes til krisestyring eller andre foranstaltninger uden for landbrugsbudgettet (i den flerårige finansielle ramme), reduceres væsentligt.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen fremlagde reformforslaget for medlemsstaterne på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20.- 21. oktober 2011. Forslaget fik en blandet modtagelse, idet en række medlemsstater lagde vægt på, at markedsinstrumenter kun anvendes som et reelt sikkerhedsnet, imens en række medlemsstater så positivt på, at Kommissionen med forslaget om den fælles markedsordning foreslår instrumenter, som kan bidrage til at forbedre producentens position i fødevareforsyningskæden, for eksempel producentorganisationer.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. januar 2012 var der en drøftelse på baggrund af formandskabets spørgsmål om ekstraordinære kriseforanstaltninger og fødevareforsyningskæden. Der var generelt bred støtte til særlige krisetiltag, idet en række medlemsstater dog ønskede flere tiltag, herunder blandt andet højere EU-medfinansieringssats, højere interventionspriser, udvidelse af anvendelsesområdet for privat oplagring og salgsfremmeinitiativer. Nogle medlemsstater understregede, at krisetiltag burde nøje afgrænses, ligesom der var skepsis over for den særlige krisereserve uden for landbrugsbudgettet samt eksportrestitutioner. De vinproducerende lande hilste beslutningen om nedsettelse af en high level gruppe for vin velkommen med henvisning til behovet for en forlængelse af forbuddet mod nyplantninger. Mange medlemsstater ønskede endvidere sukkerkvoteregimet forlænget, mens enkelte medlemsstater tilsvarende ønskede mælkekvoteregimet opretholdt. Der var delte holdninger til spørgsmålet om fødevareforsyningskæden, herunder producentorganisationer og interprofessionelle organisationer. En række medlemsstater hilste Kommissionens forslag velkommen, og visse medlemsstater så gerne en udvidelse af mælkepakken bestemmelser til andre sektorer. Andre medlemsstater, herunder Danmark, var imod obligatorisk anerkendelse af producentorganisationer.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketinget Europaudvalg den 8. juni 2012 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2012, jf. samlenotat oversendt den 31. maj 2012.

Forslaget om den fælles markedsordning har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2012 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 23. januar 2012, jf. samlenotat oversendt den 11. januar 2012.

Udkast til forslag om den fælles markedsordning og forslag om brugen af artikel 43. stk. 3 har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. oktober 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011, jf. samlenotat oversendt den 6. oktober 2011.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2011.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

KOM (2011) 627

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. maj 2012. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 12. oktober 2011 fremlagt forslag til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020. De væsentligste nyskabelser er en mere målrettet styring af støtteindsatsen fra Kommissionens side i forhold til fælles mål og milepæle, fokus på målsætningerne om fremme af landbrugets konkurrenceevne og bæredygtighed i overensstemmelse med Europa 2020-strategien, bedre koordinering af indsatsen mellem EU's fonde (strukturfondene, landdistriktsfonden og fiskerifonden), mere fokus på fremme af innovation, et nyt netværk for det Europæiske Innovations Partnerskab for landbrugsproduktivitet og bæredygtighed, nyt grønt element under søjle I, som medfører behov for yderligere koordinering af natur- og miljøindsatsen mellem de to søjler samt bedre målretning af betalingerne til områder med naturbetingede begrænsninger, også kaldet LFA (Less Favoured Areas). Derudover er der bedre støttemuligheder til samarbejdsprojekter for nye produkter og processer, til små landbrugsbedrifter, til etablering af korte forsyningskæder, til unge landbrugere og små virksomheder. Endvidere indeholder forslaget nye muligheder for at yde støtte til etablering af producentorganisationer i landbrug og skovbrug og for støtte til risikostyring i landbruget. Forslaget kan indebære en mindre omfordeling af ELFUL-midler mellem medlemsstater for perioden 2014-2020 i forhold til perioden 2007-2013. Endelig foreslås der en EU-medfinansieringssats på 50 % (85 % for mindre udviklede regioner), som kan øges for visse projekter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 627 af 12. oktober 2011 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL). Forslaget er modtaget i en dansk sprogudgave den 18. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og 43, og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2012 med henblik på orienterende debat om risikostyring.

Nærhedsprincippet

Forslaget er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget følger linjerne fra Kommissionens meddelelse KOM (2010) 672 af 18. november 2010 om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Heraf fremgik det, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal understøtte et bæredygtigt landbrug, som tager hensyn til klimaforandringer og miljø samt understøtter den gensidige solidaritet mellem medlemsstaterne.

Rammer for den fremtidige landdistriktspolitik

Forslaget vedrører de fælles rammebetingelser for betaling af søjle II støtte til udvikling af landdistrikterne med medfinansiering fra ELFUL. Forslaget søger at optimere landdistriktspolitikken i forhold til Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Det nuværende aksesystem i programmet med minimumstildeling af ELFUL midler pr. akse videreføres ikke. Dog fastholdes et krav om, at minimum 5 % skal afsættes til LEADER-metoden. LEADER-metoden er en bottom-up tilgang til udvikling af landområder, som sigter imod en samfundsstyret lokaludvikling og samarbejde mellem lokale aktionsgrupper (LAG'er).

Målsætningerne for landdistriktspolitikken er fortsat

- 1) landbrugets konkurrenceevne,
- 2) bæredygtig forvaltning af naturressourcer og klimatiltag
- 3) en balanceret territorial udvikling af landdistrikterne.

Der opstilles seks såkaldte EU-prioriteter for landdistriktsudvikling, hvorigennem programaktiviteterne skal bidrage til opfyldelse af Europa 2020-strategien. Disse prioriteter er

- 1) fremme af vidensoverførsel og innovation inden for landbrug, skovbrug og landdistrikter,
- 2) styrkelse af konkurrenceevnen for alle typer landbrug og forøgelse af bedrifternes levedygtighed,
- 3) fremme af fødevarekædens organisation og risikostyring i landbruget,
- 4) genopretning, bevarelse og forbedring af økosystemer, som er afhængige af landbruget og skovbruget,
- 5) fremme af ressourceeffektivitet og støtte til overgangen til en klimaresistent lavemissionsøkonomi i landbrugs-, fødevare- og skovbrugssektoren, og
- 6) fremme af social integration, fattigdomsbekæmpelse og økonomisk udvikling i landdistrikterne.

Disse prioriteter skal også bidrage til tværgående målsætninger om at fremme innovation og dæmpe klimaforandringer og tilpasse produktionen herefter. De seks prioriteter vil være obligatoriske i alle programmer. Medlemsstaterne kan dog undlade at forfølge en prioritet, hvis dette kan begrundes som led i den nationale strategi for opfyldelse af målene.

Samordning mellem EU's fonde

Der stilles krav om større grad af samarbejde imellem EU's fonde (den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og den Europæiske Hav- og Fiskerifond). Forslaget skal således ses i sammenhæng med Kommissionens forslag til forordning om generelle rammebestemmelser for de fem fonde, KOM (2011) 615. Et fælles strategisk rammedokument suppleret af nationale partnerskabskontrakter, milepæle og en resultatreserve skal fastlægge fælles målsætninger for de nationale

indsatser under alle fem fonde, herunder landdistriktsindsatsen. Med forslaget indføres endvidere fælles regler om finansiel styring, overvågning og kontrol, støtteberettigede udgifter, brug af nye finansielle instrumenter, teknisk bistand og LEADER-indsatsen, som gennemføres via lokale aktionsgrupper. De fælles regler skal føre til mere synergi og større gennemslagskraft fondene imellem.

Innovation og samarbejde

Innovation har fået en fremskudt placering. Der lægges generelt op til en større grad af samarbejde om innovation. Der åbnes for en højere ELFUL-medfinansiering til aktiviteter, som vedrører innovation (vidensoverførsel, information og samarbejdsprojekter), ligesom der bliver mulighed for højere tilskudssatser til projekter under det Europæiske Innovations Partnerskab (EIP). Den hidtidige mulighed for støtte til fremme af samarbejde om udvikling af nye produkter og processer i landbruget udbygges med nye støttemuligheder og med en mulighed for kombination med støtte under andre EU fonde. Der åbnes herunder for støtte til samarbejdsudgifter i pilotprojekter og støtte til individuelle aktører, hvis projektet vedrører udvikling af nye produkter og processer. Der åbnes for støtte til samarbejde mellem små og mellemstore virksomheder om produktion af produkter, der ikke er omfattet af Traktatens bilag I, når blot inputtet i produktionen er omfattet heraf.

Sammenhæng mellem landbrugspolitikens søjle I og II

Der indføres blandt andet en vis grad af budgetfleksibilitet mellem søjlerne, hvormed medlemsstaterne i starten af budgetperioden kan vælge at overføre op til 10 % af den direkte støtte under søjle I til anvendelse under søjle II. Anvendelse af midler, der overføres fra søjle I til søjle II, vil kræve national medfinansiering af en tilsvarende størrelse. Denne overførsel påvirker ikke de private investorers egenfinansiering i forbindelse med projekter under søjle II. Nye regler for krydsoverensstemmelse og nye grønne betingelser for at modtage den direkte landbrugsstøtte indebærer ny basis for betalingerne under søjle II, hvor der i betalinger til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ-ordningerne) og indsatser til implementering af vandrammedirektivet kun kan betales for tiltag, der går ud over den såkaldte baseline. Baseline består af krydsoverensstemmelseskravene, grønningskravene i søjle I, kravene i gødnings- og pesticidlovgivningen samt nationale lovkrav. Støtte til økologi og obligatoriske krav i Natura 2000 påvirkes ikke af de foreslåede krav til grønning.

Støtteprogrammer under den fælles markedsordning under søjle I vil skulle samordnes med samme type støtte under søjle II, herunder til oprettelse af producentorganisationer i landbrug og skovbrug. Støtte til fastholdelse af landbrug i områder med naturbetingede begrænsninger (LFA) vil med forslaget både kunne ydes under søjle I og II. Desuden foreslås det, at Kommissionen skal kunne fastlægge en række supplerende definitioner og støttebestemmelser ved anvendelse af delegerede retsakter.

Områder med naturbetingede begrænsninger (LFA)

Muligheden for at yde støtte til fastholdelse af landbrug i områder med ulemper for landbrug videreføres fra den nuværende forordning. De tre former for udpegninger er bevaret:

- 1) bjergområder med en betydelig begrænsning af muligheder for anvendelse af jorden og en betydelig stigning i produktionsomkostningerne som følge af højde og/eller hældning på terrænet,
- 2) andre områder end bjergområder med betydelige naturbetingede begrænsninger, og

- 3) andre områder med særlige begrænsninger, hvor arealforvaltningen bør fortsættes for at bevare eller forbedre miljøet, bevare landskabet og opretholde turistpotentialiet i området eller for at beskytte kysten.

Udpegningen af støtteberettigede arealer i områder med betydelige naturbetingede begrænsninger for landbruget (under punkt 2) skal som noget nyt fastlægges ud fra et af otte biofysiske kriterier defineret i forordningen. Betalingerne kan dermed ikke målrettes efter sociale eller landbrugsøkonomiske parametre.

Udvidet støtte til små landbrugsbedrifter, unge landbrugere og små virksomheder

Forslaget indebærer bedre muligheder for støtte til unge landbrugere, små landbrugsbedrifter og små og mellemstore virksomheder i landdistrikterne. De bedre støttemuligheder omfatter støtte til opstart af virksomhed, uddannelse og rådgivning. Endvidere kan der indføres underprogrammer, for eksempel for unge landbrugere, for små bedrifter, for bjergområder og for korte forsyningskæder. Underprogrammerne for små landbrugsbedrifter og korte forsyningskæder kan i begrundede tilfælde indebære 10 % højere støttesatser. Underprogrammer for unge landmænd og for fastholdelse af landbrug i bjergområder kan omfatte 20 % højere støttesatser til investeringsudgifter. Den højere støttesats kan også tildeles unge landmænd og bjergområderne uden et egentligt underprogram. Underprogrammer kan omfatte andre områder end de i forordningen nævnte, men sådanne underprogrammer vil ikke medføre mulighed for forhøjede støttesatser.

Nye foranstaltninger

Der er indført mulighed for at yde støtte til etablering af producentorganisationer i landbrug og skovbrug. Støtten ydes som en fast sats pr. år i 5 år og skal samordnes med støtten til producentorganisationer under søjle I. Endvidere indføres mulighed for at yde støtte til risikostyring i landbruget (indkomststabilisering). Dette kan komplementere risikostyringsværktøjerne under markedsordningen. Risikostyringsinstrumenter vedrører støtte til forsikring imod tab af landbrugsafkast som følge af sygdomme eller klimatiske hændelser, støtte til etablering af fællesforsikringsfonde og en kompensationsordning for generelt tab af landbrugsindkomst i et givet år. Endvidere indføres en særlig artikel for økologisk landbrug og artiklen vedrørende miljøvenligt landbrug ændres til miljø- og klimavenligt landbrug.

Hjemlen til økologisk landbrug indebærer ikke bedre støttemuligheder for økologerne end støttemulighederne under hjemlen for miljø- og klimavenligt landbrug i øvrigt. Under artiklerne for miljø- og klimavenligt landbrug åbnes der for støtte til et varierende antal hektar fra år til år, hvis de pågældende forpligtelser i øvrigt ikke gælder for faste parceller. Der kan fortsat ydes støtte til dyrevelfærdstiltag, der er mere vidtgående end de relevante obligatoriske normer, i form af årlige betalinger pr. husdyr eller hektar. Det er uklart, hvorvidt der kan gives investeringsstøtte til dyrevelfærdstiltag, da dyrevelfærd ikke er en del af de seks fællesskabsprioriteter.

Udgåede foranstaltninger

Den nuværende mulighed for at yde støtte til opfyldelse af EU-lovgivning indenfor miljøbeskyttelse, folkesundhed, dyre- og plantesundhed samt dyrevelfærd bortfalder. Endvidere ophører muligheden for betaling af pension til landmænd, som ophører førtidigt og videregiver landbrugsjorden. Ligeledes bortfalder muligheden for at støtte informations- og markedsføringstiltag for landbrugs- og føde-

vareprodukter, herunder økologi. Endelig bemærkes det, at der i ordningen for støtte til etablering af skov på landbrugsjord ikke længere kan ydes kompensation til lodsejeren for tabt landbrugsindkomst, og at staten kan ikke længere være støttemodtager.

Forenkling af forvaltningen

Forslaget lægger kun i ringe grad op til forenklinger. I modsætning hertil er det forventningen, at de nye regler for fælles strategisk styring, partnerskabsaftale med Kommissionen, netværksdannelser for innovation, todeling af miljø- og naturindsatsen mellem søjle I og søjle II i den fælles landbrugspolitik, udvidede baselinekrav for arealstøtten, kontrol, overvågning og evaluering vil kræve et øget forbrug af administrative ressourcer.

Finansielle bestemmelser

Der lægges op til, at Kommissionen skal fastsætte de årlige beløb, der er til rådighed for hver enkelt medlemsstat, under hensyntagen til a) objektive kriterier relateret til EU-målsætningerne for landdistriktspolitikken og b) tidligere udnyttelse (det vil sige den hidtidige budgetfordeling). 0,25 % af budgettet afsættes til Kommissionen til teknisk bistand, og det vil som hidtil være muligt for medlemsstaterne at anvende 4 % til teknisk bistand.

Der vil som hovedregel blive fastlagt én EU-medfinansieringssats gældende for alle foranstaltninger på maksimalt 50 %, dog maksimalt 85 % for mindre udviklede regioner. Tidligere har miljøforanstaltninger kunnet EU-medfinansieres med 55-75 %. Der foreslås en række undtagelser hertil, herunder at ELFUL kan medfinansiere med op til 80 % til projekter vedrørende formidling af viden og information, vedrørende etablering af producentsammenslutninger, samarbejdsprojekter om udvikling af nye produkter i fødevarekæden og LEADER. Der vil desuden være op til 100 % EU-finansiering for projekter med et væsentligt bidrag til innovation i landbruget, der skal finansieres af midler overført fra søjle I fra anvendelsen af støtteløfter. Der er lagt op til, at medfinansieringssatser forhandles som led i forhandlingerne om EU's flerårige finansielle rammer.

Støttesatser

De maksimalt tilladte støttesatser ændres ikke meget i forhold til den nuværende landdistriktsforordning. Det er fortsat en hovedregel, at projekttiltag skal medfinansieres af støttemodtager. Den normale, maksimale investeringsstøttesats er 40 % i udviklede regioner som Danmark. Dog kan den maksimale støtteprocent for investeringer i landbrug forhøjes med 20 %, såfremt disse vedrører unge landbrugeres etablering, hvis der er tale om kollektive investeringer og integrerede projekter, hvis der er tale om projekter i udpegede områder med naturbetingede begrænsninger (LFA), eller hvis der er tale om projekter indenfor det Europæiske Innovations Partnerskab.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabet har udfærdiget reviderede tekstforslag, der indeholder forslag til ændringer på størstedelen af Kommissionens oprindelige tekst. Tekstforslag har gennemgående sigtet på at skabe større forenkling og fleksibilitet i forordningens anvendelse. Teksten er generelt blevet støttet af de øvrige medlemsstater.

Af de vigtigste ændringer kan nævnes:

- Konkurrenceevnen for fødevareproduktion og skovbrug er tilføjet som mål for støtte til udvikling af landdistrikterne
- Dyrevelfærd og fødevareproduktion tilføjet som EU-prioriteter for udvikling af landdistrikterne
- Kravene til tematiske delprogrammer er blevet væsentligt forenklet, ligesom bæredygtigt landbrug er tilføjet som mulig indsats
- Kravene til indholdet (og reglerne for godkendelse og ændring) af programmerne for udvikling af landbruget er gjort mere fleksible og forenklede
- Kravene til forhåndsevalueringer (ex-ante konditionaliteter) og sammenhængen til forhåndsbetingelser i bilag til forslaget til forordning om fælles rammebetingelser for støtte under struktur-, fiskeri- og landdistriktsfondene er væsentligt forenklede, således at kun betingelser med direkte relevans for forordningens mål og prioriteter indgår.

Hertil kommer en række ændringer til forordningens støttebestemmelser, der ligeledes primært sigter på administrativ forenkling og fleksibilitet, samt at der gives bedre mulighed for at støtte tiltag rettet mod natur, miljø og klima, herunder mulighed for engangskompensation ved visse permanente miljøprojekter. Ydermere er der fremsat en række ændringer med henblik på at forbedre støttemulighederne for blandt andet vidensoverførsel og informationsaktioner, rådgivning, investeringer, bedrifts- og erhvervsudvikling, udvikling og fornyelse af landdistrikterne samt netværksaktiviteter.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget er blevet henvist til behandling i Europa-Parlamentets Udvalg for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter, der er ledende udvalg. Derudover er Udvalget for Udvikling, Udvalget for Budget, Udvalget for Budgetkontrol, Udvalget for Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Udvalget for Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed samt Udvalget for Regionaludvikling blevet udpeget som rådgivende udvalg.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020 ventes at have både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Kommissionen lægger op til, at der i alt anvendes 89,9 mia. € svarende til 674 mia. kr. (i faste 2011-priser) på landdistriktspolitikken over perioden 2014-2020. Under forudsætning af, at Danmark fortsat betaler 2 % af EU's udgifter, vil Danmarks betalinger til landdistriktspolitikken udgøre i alt ca. 1,8 mia. € svarende til ca. 13,5 mia. kr. over perioden 2014-2020.

Hertil kommer de statsfinansielle konsekvenser som følge af kravet om national medfinansiering af det danske landdistriktsprogram. De præcise udgifter hertil kan først opgøres, når den danske budgetandel er kendt.

De øgede statsfinansielle konsekvenser opstår primært i form af øget krav om national medfinansiering i forbindelse med tiltag inden for miljø, natur og klimatiltag.

Det forventes endvidere, at de nye regler for fælles strategisk styring, partnerskabsaftale med Kommissionen, netværksdannelser for innovation, todeling af miljø- og naturindsatsen mellem søjle I og søjle II i den fælles landbrugspolitik, udvidede baselinekrav for arealstøtten, kontrol, overvågning og evaluering vil kræve et øget forbrug af administrative ressourcer.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer påpegede på møde i § 2-udvalget (landbrug) den 5. oktober 2011, at den økonomiske balance mellem aktiviteterne i landdistriktsprogrammet er vigtig. Blandt andet blev balancen mellem de aktiviteter, der tilgodeser produktivitet, og de, der tilgodeser miljø og natur, fremhævet. Ydermere blev det nævnt, at gennemførelse af miljøtiltag skal gøres mere økonomisk rationelt for den enkelte landmand, således at der var et incitament til at deltage i miljøordningerne. Endvidere bør det være muligt at yde engangsbetalinger, såfremt der sker permanente indskrænkninger af råderetten af hensyn til miljø og natur.

Ved efterfølgende skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) er der indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer har en række ønsker til den nye forordning om landdistriktsudvikling, som man finder afgørende for, at EU's landdistriktsmidler bedst muligt kan understøtte erhvervet i at nå målsætninger på natur- og miljøområdet.

Engangskompensation

Landbrug & Fødevarer mener, at det skal være muligt for medlemsstaterne at yde engangskompensation ved varige ordninger. Muligheden for engangskompensation er relevant både ved frivillige miljø- og klimavenlige foranstaltninger og ved obligatoriske indgreb i forbindelse med implementering af Natura 2000- og Vandrammedirektiverne. Det er afgørende, at der kan gives engangskompensation, hvis landdistriktsmidlerne skal bruges til at sikre varige naturområder og miljøindsatser.

Incitamentsbetaling

Der er ikke åbnet op for muligheden for at yde incitamentstilskud. Dog er der mulighed for at medregne transaktionsomkostninger (omkostninger knyttet til en forpligtelse, men ikke direkte knyttet til dens gennemførelse). Transaktionsomkostninger kan ifølge forslaget maksimalt udgøre 20 % ved individuelle projekter og 30 % ved kollektive projekter. Landbrug & Fødevarer foreslår at det bliver muligt, at kompensation for transaktionsomkostninger kan udgøre en større del af tilskuddet, da der eksempelvis ved afgræsningsprojekter kan være væsentlige omkostninger, der ikke er direkte relateret til gennemførelse af en forpligtelse. Det er afgørende, at landmanden får dækket de reelle udgifter, han har.

Naturpleje

Der er fra flere kanter et øget fokus på, at landdistriktsmidlerne skal bruges til naturpleje. Hvis det skal lykkes, er der ifølge Landbrug & Fødevarer brug for bedre overensstemmelse mellem betingelserne for at modtage tilskud til naturpleje under landdistriktsprogrammet og hensynet til natur og biodiversitet. Forslaget til ny landdistriktsforordning indeholder stort set de samme muligheder for at yde tilskud som de nuværende. Det er i høj grad brug for en større fleksibilitet for medlemsstaterne, som skal have større frihed til at anvende landdistriktsmidlerne til naturpleje, herunder ikke mindst fastsættelse af tilskudssatser og kontrol af, om betingelser for tilskud overholdes. Samtidig er det af-

gørende, at der bliver bedre overensstemmelse mellem betingelser for enkeltbetaling og tilskud fra landdistriktsprogrammet. Herunder ikke mindst mere retfærdige og proportionale sanktioner.

Tilskud til eget arbejde

Landbrug & Fødevarer ønsker, at landdistriktsprogrammet skal understøtte naturpleje som en driftsform. Det betyder blandt andet, at det skal være muligt at yde 100 % tilskud til eget arbejde (for eksempel ved opsætning af hegn, rydning etc.). Samtidig er der brug for retningslinjer for, hvordan landdistriktsmidlerne kan anvendes til naturpleje, herunder hvor grænsen går mellem miljø- og klimavenligt landbrug og naturpleje (hvor ekstensivt kan driften være og fortsat være landbrug). I forslaget fremgår ligesom i den gældende landdistriktsforordning, at miljøvenlige landbrugsforanstaltninger skal foregå på landbrugsarealer. Det skal sikres, at landmænd kan foretage naturpleje på alle relevante arealer.

Støtte til planlægning og etablering af biogasanlæg og tilhørende investeringer

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at biogasanlæg er et særdeles effektivt redskab til sikring af samfundets fremtidige uafhængighed af fossile ressourcer samt sikring af den fremtidige fødevarerproduktion gennem recirkulering af næringsstoffer fra sidestrømme og affaldsprodukter fra samfundet. Biogasanlæggene producerer energi og gødning ud fra primært husdyrgødning og affald samt afgrøder, herunder specielt biomasse fra pleje af naturarealer, beskyttelsesbræmmer langs følsomme vandmiljøarealer og biomasse fra økologiske grøngødningsarealer. Landbrug & Fødevarer finder, at landdistriktsprogrammet skal være med til at udvikle biogasområdet. I den nuværende forordning er der en række forhindringer, der skal fjernes. Det drejer sig især om den skelnen, der er mellem produktion af biogas til eget brug på bedriften og produktion med henblik på salg.

Omfordeling af midler fra landdistriktspuljen ELFUL mellem medlemsstaterne

Ved fordelingen af landdistriktspuljen for den igangværende periode blev Danmark tildelt 0,3 % af ELFUL (når vi tæller modulation med modtager vi 0,6 % af midlerne). Denne fordeling afspejler langt fra, at Danmark har en af Europas mest effektive landbrugs- og fødevarerproduktioner med fortsat behov for udvikling af en produktion, der foregår under hensyntagen til natur, miljø og dyrevelfærd. Danmark står for produktionen af 2,6 % EU's samlede landbrugsproduktion – det alene er i stærk kontrast til at vi kun modtager 0,3 % af landdistriktsmidlerne.

Landbrug & Fødevarer understreger, at den danske landbrugs- og fødevarersektor rummer store muligheder for at bidrage til, at målene i Europa 2020 strategien nås. Landdistriktspolitikken spiller en vigtig rolle for, at erhvervet kan være en del af løsningen, og den kommende landdistriktsforordning skal give gode muligheder for en et konkurrencedygtigt erhverv i fortsat udvikling.

En række forhold, der gør sig gældende for det danske landbrugs- og fødevarerhverv begrundes, hvorfor der er behov for et fyldigt landdistriktsprogram med tilstrækkelige midler til at nå målsætninger relateret til erhvervet.

Fælles strategisk ramme for EU's fonde

Landbrug & Fødevarer mener, at det er naturligt, at indsatser gennem EU's fonde søges koordineret, men det må ikke resultere i et tungt administrativt set-up. Det fremgår af forslaget, at den fælles strategiske ramme vil bidrage til reducerede administrative omkostninger og gøre det mere enkelt både

for forvaltningsmyndigheden og for ansøger. Landbrug & Fødevarer finder det afgørende for fondenes succes, at denne hensigt aktualiseres.

Prioriteter for landdistriktsudvikling, artikel 5

Af de 6 opstillede prioriteter omhandler nr. 2 erhvervets konkurrenceevne. Her er nævnt, at der skal være fokus på landbrug med behov for omstrukturering, landbrug med lille markedsorientering, landbrug i særlige sektorer og landbrug med behov for differentiering. Endelig er nævnt facilitering af generationsskifte. Landbrug & Fødevarer mener, at det skal fremgå tydeligere, at det er en prioritet at styrke konkurrenceevnen for alle landbrug, også de mest udviklede og effektive. Fortsat udvikling også af de landbrug, der klarer sig godt nu er en forudsætning, hvis EU fortsat skal være konkurrencedygtig i forhold til tredjelande.

Markedsføring og informationsaktiviteter

Det er væsentligt, at den eksisterende mulighed for at yde tilskud til markedsførings- og informationsaktiviteter fortsættes. I forslaget ser det ud som om, den er reduceret til markedsføring i forbindelse med lokal afsætning, kort forsyningskæde og styrkelse af økonomien i lokalområder. Landbrug & Fødevarer mener, at den eksisterende mulighed for at støtte markedsførings- og informationsaktiviteter knyttet op på kvalitetsmærkeordningen bør overføres til den nye forordning. Muligheden er ikke mindst vigtig for at fremme afsætningen af økologiske produkter og er dermed vigtig for at bidrage til en afsætningsstyret udvidelse af den økologiske produktion.

Artikel 18 Investeringsstøtte

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at der kan ydes tilskud til projekter, hvor slutproduktet ikke er omfattet af Traktatens bilag I. Landbrug & Fødevarer påpeger, at støtten ikke skal begrænses til mindre virksomheder, da store virksomheder ofte er vigtige ”drivere” for udviklingen og derfor ikke bør udelukkes fra at modtage støtte.

Artikel 22 Tematiske underprogrammer

Landbrug & Fødevarer mener, at medlemsstaterne bør gives større fleksibilitet til at lave tematiske underprogrammer for andre områder end de, der er nævnt i artiklen. Hvis medlemsstaten identificerer et område, hvor der er særligt behov for en indsats, skal det være muligt at lave et særligt program med mulighed for forhøjede støttesatser, når det kan godtgøres, at indsatsen er vigtig for at nå målsætningerne for landdistriktspolitikken og de opstillede prioriteter.

Artikel 23 Skovrejsning og etablering af skovområder

Under den nuværende forordning er det muligt at yde kompensation for tabt landbrugsindkomst. Denne mulighed er ikke videreført i forslaget til ny forordning. Landbrug & Fødevarer mener, at det også i den nye programperiode skal være muligt at kompensere landmænd for tabt landbrugsindkomst i forbindelse med skovrejsning.

Artikel 29 Miljø- og klimavenligt landbrug

Forslaget giver mulighed for, at der kan indgås aftaler af 5 til 7 års varighed og i særlige tilfælde af længere varighed. Efter udløb kan der indgås 1-årige forlængelser. Kompensation kan udgøre udgifter og tabt indkomst, samt hvor det er nødvendigt transaktionsomkostninger, der maksimalt må udgøre 20 %, dog 30 % ved kollektive projekter. Landbrug & Fødeva-

rer mener, at medlemsstaterne skal have større fleksibilitet mht. til aftalernes varighed, ligesom det skal være muligt at tegne længerevarende aftale efter en aftales udløb. Etårige forlængelser, hvor tilbagebetalingskrav føres tilbage til den oprindelige tilsagnsperiode, skal undgås.

For så vidt angår landbrug-miljø-klimaordninger, finder Landbrug & Fødevarer det helt afgørende, at tilskuddet dækker landmandens reelle udgifter. Ofte vil en del af udgifterne ikke være direkte relateret til den konkrete aktivitet og dermed høre under transaktionsomkostninger. Disse kan nemt udgøre over 20 % og derfor bør grænsen for, hvor stor en del af tilskuddet, der kan henføres til transaktionsomkostninger, øges væsentligt. Det skal være muligt at yde 100 % tilskud til eget arbejde. Medlemsstaterne skal gives mulighed for at yde engangskompensation, når de vurderer, at der er behov for foranstaltninger af varig karakter.

Artikel 30 Økologisk jordbrug

Ifølge Landbrug & Fødevarer bør det være muligt at fortsætte med 1-årige aftaler på arealerne efter udløbet af den første tilsagnsperiode på 5 år. For at undgå uoverskuelige konsekvenser for eventuelle tilbagebetalingskrav er det vigtigt, at disse efterfølgende aftaler betragtes som nye tilsagnsperioder og ikke som forlængelser af det oprindelige tilsagn. Hvis det ikke er muligt at opnå selvstændige 1-årige tilsagn efter den første 5-årsperiode, finder Landbrug & Fødevarer, at det bør være muligt for landmanden at vælge at indgå en ny længerevarende aftale efter den første periode frem for 1-årige forlængelser.

Artikel 31 Natura 2000 og VRD betalinger

Artiklen bruges ved obligatoriske indgreb som følge af Natura 2000- og Vandrammedirektiverne. Ifølge forslaget ydes betalingerne årligt for at kompensere for påtvungne udgifter og tabt indkomst. Landbrug & Fødevarer mener, at der skal gives mulighed for, at der kan udbetales engangserstatninger, da der i de fleste tilfælde vil være tale om varige begrænsninger. De maksimale beløb anført i Bilag 1 vurderes at være utilstrækkelige, og de bør derfor forhøjes.

Artikel 34 Dyrevelfærd

Ifølge forslaget skal der indgås 1-årige fornybare aftaler. Landbrug & Fødevarer mener, at det bør være muligt at indgå længerevarende aftaler, idet dyrevelfærdsforanstaltninger i mange tilfælde vil være længerevarende. Medlemsstaterne bør gives fleksibilitet mht. varigheden af aftaler.

Artikel 37 Risikostyring

Landbrug & Fødevarer mener, at der primært bør fokuseres på at opretholde og udvikle et velfungerende sikkerhedsnet inden for EU's markedsforvaltning frem for at indføre nye instrumenter, der sikrer landmanden mod økonomiske samt miljø- og sundhedsmæssige risici. Landbrug & Fødevarer lægger ligeledes vægt på, at introduktion af nye krise- og risikohåndteringsværktøjer ikke ske på bekostning af eksisterende markedsordninger. I relation til forsikringsordninger og gensidige fonde lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at der skabes transparente ordninger og ensartet implementeringen i alle lande for at undgå konkurrenceforvridning.

Landbrug & Fødevarer anser "nyskabelsen" om et indkomststabiliserende værktøj som et væsentligt skridt i den forkerte retning i arbejdet for at sikre yderligere markedsorientering af EU's landbrugs-politik. Omfanget af generelle indkomstforsikringer bør minimeres, og der bør – såfremt sådanne

ordninger finder opbakning - særligt fokuseres på, at der ikke finder ”dobbelkompensation” sted. Afslutningsvist er det centralt at sikre, at et indkomststabiliserende værktøj er fuldt ud foreneligt med reglerne i WTO.

Art. 68 Støtteberettigede udgifter

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at det er muligt at støtte naturalieydelse (art. 68, stk. 3). Dog kan der ifølge art. 59, stk. 1 i Kommissionens forslag til forordning om generelle rammebestemmelser for de fem fonde, KOM (2011) 615, ikke ydes 100 % tilskud til ansøgers bidrag i form af naturalier. Landbrug & Fødevarer mener, det i visse tilfælde bør være muligt at yde 100 % tilskud til ansøgers eget arbejde. Det bør eksempelvis være muligt i forbindelse med natur- og miljøprojekter. Med de gældende regler og også af forslaget til ny forordning kan tilsagnshavers eget arbejde ikke dækkes 100 %. Hvis man skal opnå 100 % dækning af udgifter, skal arbejdet udføres af en entreprenør med forudgående indhentning af tilbud. Dette er væsentligt dyrere og mere administrativt tungt end at betale tilsagnshaver for at udføre arbejdet.

Generelt påpeger Landbrug & Fødevarer, at det danske landdistriktsprogram er en central finansieringskilde til at sikre, at Danmark kan leve op til en række internationale forpligtelser på natur- og miljøområdet. Et vigtigt område i den forbindelse er naturplejeindsatsen. Den mest cost-effektive måde at nå målene på, er ved at gøre naturpleje til en driftsgren på linje med andre mere traditionelle landbrugsdriftsgrene. I den forbindelse er det afgørende, at der kan ydes 100 % tilskud til tilsagnshavers eget arbejde.

Investeringer til dyrevelfærd

Landbrug & Fødevarer påpeger, at det er uklart, om det vil være muligt at yde tilskud til investeringer til forbedring af dyrevelfærd, da dyrevelfærd ikke er en del af de seks fællesskabsprioriteter. Man finder det afgørende, at forbedring af dyrevelfærd kan støttes også ved investeringstilskud, da forbedringer af dyrevelfærd ofte vil kræve investeringer eksempelvis i form af nye staldsystemer eller nyt inventar. Dyrevelfærd er i stigende grad en konkurrenceparameter, også i konkurrencen med 3. lande, hvor en hastigt stigende global middelklasse vil efterspørge høj kvalitetsprodukter, herunder produkter, der garanterer høj dyrevelfærd.

Dækning af administrative udgifter

Landbrug & Fødevarer bemærker, at innovation og samarbejde herom har fået en fremskudt plads. I det nuværende landdistriktsprogram 2007-2013 er det ikke muligt at modtage tilskud til de administrative omkostninger under eksempelvis erhvervsudviklingsordningen, som har ophæng i Rådforordningens artikel 29 om samarbejdsprojekter. For at fremme samarbejdsprojekter yderligere bør det sikres, at den nye forordning rummer mulighed for, at der kan ydes tilskud til de administrative omkostninger.

Samordning af fonde

Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at ønsket om samordning af fondene ikke medfører en forringet fleksibilitet for medlemslandene, eksempelvis i forbindelse med omdisponering af midler i de nationale programmer.

Sammenhæng mellem søjle I og søjle II

Landbrug & Fødevarer bemærker, at de nye grønne betingelser for at modtage direkte landbrugsstøtte indebærer en ny praksis for betalingerne under søjle II, hvor der kun kan betales for tiltag, der går ud over gældende støttebetingelser/krav i søjle I. Landbrug & Fødevarer understreger i den forbindelse, at tiltag der ydes tilskud til i søjle II som eksempelvis tilskud til randzoner og miljø- og klimavenligt landbrug skal kunne tælles med som opfyldelse af kravene i den grønne komponent i søjle I.

Økologisk Landsforening ønsker, at den nuværende landbrugsstøtte til produktion gradvis erstattes af betaling for offentlige goder. Man ser ikke nogen grund til, at landbrugserhvervet skal stilles anderledes end det øvrige erhverv for så vidt angår støtte. Der er dog gode grunde til at betale landbruget for at producere offentlige goder, da sikring af de offentlige goders eksistens forudsætter, at de finansieres.

Økologisk Landsforening anser følgende for offentlige goder:

- Et robust dyrkningssystem herunder en frugtbar jord og naturlige reguleringsmekanismer
- Rig natur med god biodiversitet og adgangsmuligheder for folk i landdistrikterne
- Reduceret kvælstoftildeling
- Rent drikkevand og sunde og rene fødevarer
- God dyrevelfærd
- Klimaforbedringer
- Innovation og produktion af højværdiprodukter i landdistrikterne

Styrkelse af søjle II

Økologisk Landsforening finder, at en principiel omprioritering af EU's landbrugspolitik indebærer, at søjle II og altså landdistriktspolitikken skal styrkes væsentligt, hvilket indebærer følgende konkrete tiltag. Den frivillige modulation fra søjle I til søjle II skal hæves og gøres mere fleksibel. I praksis skal medlemslandene have mulighed for at øge midlerne i søjle II, således at de for eksempel kan starte med en 50 % fordeling på søjlerne allerede i år 2014. Midler, der overføres fra søjle I, bør være 100 % EU-finansierede midler. Det skal de fortsat være, når de anvendes i søjle II. Hvis 100 % EU-finansierede midler skal matches af et tilsvarende beløb, når de overføres til søjle II, kan det udgøre en væsentlig barriere for at få den nødvendige overførsel af midler fra søjle I til søjle II, og dermed udgøre en barriere for at understøtte aktiviteter til gavn for miljø, økologi, klima m.m.

Økologisk Landsforening ser en stor risiko for at grønningsskomponenter i søjle 1 ikke får en reel effekt, da de skal generaliseres, så de kan anvendes på tværs af alle lande. Økologisk Landsforening mener, at der er større chance for at få en reel effekt af tiltag under søjle II, da disse kan målrettes nationale forhold. Økologisk Landsforening mener derfor, det er vigtigt, at der ikke stilles krav i forbindelse med overflytning af midler fra søjle I til søjle II, der bremser incitamentet. Modulation er en vej til at lave en gradvis reform af EU's landbrugspolitik, der flytter støtte fra produktion til betaling for offentlige goder.

Incitamentstillæg for offentlige goder

Økologisk Landsforening mener, at der bør gives mulighed for at lægge et incitamentstillæg oven i støtten. Der er ikke tilstrækkelig incitament til at levere offentlige goder, hvis støtten kun kan dække omkostninger til tiltaget. Landbruget lever af overskuddet, og støtten må derfor nødvendigvis give et vist afkast, når landmanden yder en ekstra indsats for natur, miljø, klima eller økologi. Et incitament

på 15-20 % anbefales. Hvis der ikke kan udbetales et incitamentstillæg er det begrænset i hvor høj grad landbruget kan prioritere offentlige goder.

Økologi som prioriteret mål i EU's landbrugspolitik

Økologisk Landsforening finder generelt, at fremme af udvikling af økologisk fødevarerproduktion burde fremgå som et mål 7 i Kommissionens oplæg med prioriterede mål for EU's landdistriktspolitik. Økologisk Landsforening mener fortsat, at det skal være frivilligt at drive sit landbrug økologisk. Men det skal være obligatorisk for medlemsstaterne at udbyde tilskudsordninger til økologi. Det skal blot være op til medlemsstaten at afgøre hvordan, der gives tilskud til at dyrke økologisk, f.eks. om støtten udbydes til tilskud til omlægning og opretholdelse af økologisk drift, information og markedsfremme eller investeringstilskud. Konkret er det foreslået, at medlemsstaterne skal afsætte 10 % af deres programmer under søjle II til at støtte aktiviteter, der fremmer økologisk produktion. Endvidere har Økologisk Landsforening foreslået, at EU skal medfinansiere 80 % af tilskuddet til økologi.

Artikel 30 økologisk jordbrug

Økologisk Landsforening mener, at det skal være muligt at få økologitilskud i form af 1-årige aftaler efter udløbet af den første tilsagnsperiode på 5 år. De skal endvidere betragtes som nye tilsagnsperioder og ikke som forlængelser af det oprindelige tilsagn, da den nuværende model, hvor der kan indgås 1 års forlængelser kan have store konsekvenser i form af tilbagebetalingskrav og i øvrigt giver en tung administration.

Rådgivning

Økologisk Landsforening anbefaler, at prioriterede områder under tilskudsordninger til rådgivning og videnoverførsel- og udveksling skal udvides med økologi, omlægning til økologi, produktudvikling i økologien samt rådgivning om reel dyrevelfærd i form af valg af system, pasning og drift. Rådgivningen rettet mod dyrevelfærd skal ikke kun fokusere på fødevarsikkerhed og forebyggelse af zoonoser. Da rådgivning er et særdeles vigtigt redskab til at fremme en omstilling i landbruget, bør omlægningsrådgivning og produktudvikling kunne modtage medfinansiering under landdistriktsprogrammet. I forbindelse med udarbejdelsen af Økologivisionen fremsendte Økologisk Landsforening, Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening et forslag, der redegør for, hvorledes en kombination af miljø- og naturpolitiske tiltag og omlægning til økologisk drift har potentiale til at få omlagt mange tusinde hektar med stor effekt på de særlige behov i områderne, natur, biodiversitet og drikkevand og klima samtidigt med, at det styrker økologiens markedsmæssige potentiale.

Tilskud til informations- og markedsfremme

Økologisk Landsforening mener, at tilskud til informations- og markedsføringstiltag skal videreføres på det økologiske område. EU afsætter ikke selv eller kun i meget begrænset omfang midler til information om EU's økologilogo. Markedsfremmemidler som i Danmark er blevet anvendt til oplysnings og markedsføringsaktiviteter under "Kvalitetsmærkeordning" om økologi og "Ordning til økologifremme", er af meget stor betydning for udvikling af markedet for økologiske fødevarer, og dermed for en markedsdrevet økologisk produktion. Det er en alvorlig begrænsning, hvis der i den fremtidige ordning alene fokuseres på den korte produktionskæde, hvor det handler om at fremme afsætning af lokale produkter.

Naturtiltag

Økologisk Landsforening lægger vægt på, at naturtiltag i tilknytning til dyrkningsarealer skal prioriteres, og der skal være mulighed for krav om offentlig adgang i dyrkningslandskabet via korridorer skabt af naturtiltagene. Det har særlig økologisk værdi og giver en særlig robusthed til dyrkningssystemet at sikre en udbredelse af natur i tilknytning til dyrkningsarealerne. Det kan være arealer som vildtstriber, billebanker, læhegn, solitære træer mv.. De samme tiltag er med til at skabe attraktive landdistrikter for en landdistriktsbefolkning, der ikke selv arbejder i landbruget, idet disse naturelementer kan give adgang til landbrugslandskabet og dermed tilvejebringe en rekreativ værdi i landbrugslandskabet.

Økologisk Landsforening anbefaler, at EU's landbrugspolitik, herunder landdistriktspolitikken, gør det muligt at sammensætte flere enkeltstående tiltag, som tilsammen udløser adgang til støtte. Helt konkret foreslår Økologisk Landsforening, at det skal være muligt at anvende et pointsystem, hvor hvert tiltag udgør et vist antal point. Støtten udløses, når landmanden har valgt en sammensætning af tiltag, der opfylder en fastsat mindstescore. Det gør det muligt at sammensætte en pakke til hvert bedrift, der afspejler behov og muligheder på den pågældende bedrift, og det medfører at tiltag, der hver for sig, uanset at de er vigtige, alligevel er for små til at indgå i en selvstændig tilskudsordning, også kan fremmes via EU's landbrugspolitik. Det kan være tiltag, der skal opfylde kravet om økologiske fokusområder i søjle I og supplerende tiltag, der kan støttes under søjle II. Der skal gives mulighed for at stille krav om offentlig adgang som forudsætning for at få tilskud.

Klimatiltag

Økologisk Landsforening fremhæver, at klimatiltag skal kunne indarbejdes i støtteordningerne. Det skal være muligt at indrette støtteordningen, hvor der er stillet krav om, at der er udarbejdet en klimaplan og grønt regnskab, og at landbruget er forpligtet på at overholde visse krav til dyrkningspraksis, der skal reducere landbrugsdriftens klimaeffekt og beskytte dyrkningsjordens kvalitet.

Model for støtte til offentlige goder inden for natur, miljø og klima

Økologisk Landsforening foreslår en model for tilskud, der opstiller en række basiskrav for at kunne få et tilskud som f.eks. det, vi i dag kalder miljøbetinget tilskud. Modellen indeholder derudover en mulighed for at forpligte sig på tilvalg. Modellen indeholder også det pointsystem, som er beskrevet ovenfor. Modellen er udarbejdet af Økologisk Landsforening i samarbejde med Landbrug & Fødevarer i juni 2010. Da modellen blev udarbejdet var der lagt op til, at ordningen eventuelt kunne etableres under søjle I. Med udgangspunkt i det oplæg, som Kommissionen nu har præsenteret, mener Økologisk Landsforening, at det er en model, der skal passes ind under søjle II.

Dyrevelfærd

Økologisk Landsforening mener, at dyrevelfærd skal optræde som en EU prioritet for udvikling af landdistrikterne. Økologisk Landsforening finder, at dyrevelfærdstiltag skal kunne støttes i flerårige aftaler. Mange dyrevelfærdstiltag indebærer nye systemer, og det forekommer derfor i bedre overensstemmelse med indsatsen, at ordningen indeholder flerårige aftaler.

Økologisk Landsforening vil gerne afslutte med at påpege, at foreningen ser et stort behov for at foretage ændringer af det oplæg, som Kommissionen har fremlagt, hvis økologi og alle de værdier, som økologi dækker over reelt skal styrkes i kraft af reformen af EU's landbrugspolitik.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen lægger endvidere vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Regeringen lægger vægt på, at den tilbageværende landbrugsstøtte i langt højere grad bør bidrage til en omkostningseffektiv opfyldelse af EU's mål på natur-, miljø- og klimaområdet. Endvidere vil regeringen arbejde for, at det skal være muligt for en medlemsstat at anvende hele den tildelte landdistriktskonvolut på miljø, klima- og naturforanstaltninger, og at der ikke bør stilles krav om national medfinansiering af landdistriktsstøtte, der har miljø-, klima- eller naturformål.

Overordnet vil regeringen arbejde for bredere og mere fleksible støttemuligheder, således at landdistriktsprogrammet kan understøtte danske indsatser for natur, miljø og klima. Landdistriktsprogrammet skal kunne understøtte Danmarks implementering af krav som følge af vandrammedirektivet, Natura 2000-direktiverne samt kommende forpligtelser på klima- og miljøområdet. Regeringen vil endvidere arbejde for, at det bliver muligt at yde støtte til initiativer, der skal fremme dyrevelfærd og økologi.

Regeringen arbejder for en ændret fordeling af midlerne i søjle II. Regeringen vil ligeledes arbejde for øget fleksibilitet i forbindelse med overførslen af midler mellem søjle I og II, og for at der ikke samlet set på grund af denne overførsel sker en forøgelse af støtten på EU-plan til landbrugssektoren.

Desuden vil regeringen arbejde for, at landdistriktsstøttens tætte kobling til Traktatens bilag I ændres, så det i højere grad bliver muligt at anvende landdistriktsmidler til at støtte landbrugssektorens grønne omstilling på områder, der ikke traditionelt har været betragtet som landbrugsproduktion, særligt vedvarende energi.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har løbende været drøftet under det danske formandskab. På denne baggrund har det danske formandskab fremlagt en revideret tekst, som har modtaget generel støtte fra hovedparten af medlemsstaterne. Der udestår dog fortsat løsninger på enkelte emner af mere politisk karakter.

Kommissionens forslag om muligheden for indkomstforsikringsordninger i landdistriktspolitikken er blevet støttet af en del medlemsstater, men samtidig afvist af andre.

En lang række medlemsstater er interesserede i at udvide risikostyringshjælpen bl.a. til at gælde kompensation på grundlag af en indeksbaseret vurdering af tab, og de samme lande har peget på, at støtte til risikostyring skal have 75 % EU-medfinansiering. Andre medlemsstater er principielt imod de nye instrumenter i søjle 2 og især imod kompensation for indtjeningstab i landbruget.

Mange medlemsstater har efterspurgt Kommissionens forslag til en fordelingsnøgle for landdistriktsmidlerne i EU's flerårige finansielle ramme 2014-2020. Mange medlemsstater har ønsket at hæve EU-medfinansieringssatsen og finder det bekymrende, at Kommissionen foreslår at fastsætte den til 50 %.

Der har været generel bekymring over udsigten til øgede administrative byrder som følge af samordningen af landdistriktspolitikken med de øvrige strukturfonde under den fælles strategiske ramme. Mange medlemsstater er imod oprettelsen af en performance-reserve og finder, at den skal fjernes i forhold til landdistriktsfonden. Flere medlemsstater er imod Kommissionens forslag om at afgrænse ugunstigt stillede områder ved hjælp af Kommissionens foreslåede biofysiske kriterier, ligesom en række medlemsstater ønsker risikostyringsinstrumenterne udvidet.

Flere medlemsstater finder, at landdistriktspolitikken er et vigtigt instrument til at imødegå miljø- og klimaudfordringer, og at dette skal udbygges yderligere. Desuden er flere medlemsstater optaget af bedre at kunne understøtte innovation, bæredygtighed og konkurrencedygtighed via landdistriktspolitikken. Hvad angår samspejlet mellem klima- og miljøtiltag i søjle I og søjle II har et flertal af medlemsstaterne udtrykt bekymring over en række elementer i Kommissionens forslag.

Et flertal af medlemsstaterne mener, at grønning-elementerne i søjle I ikke bør være en del af baseline. Nogle medlemsstater ønsker, at landmænd, der deltager i specifikke MVJ-ordninger, automatisk opfylder grønning-kravene i søjle I. Endelig ønsker nogle medlemsstater, at det bliver muligt at opfylde grønning-kravene ved at overføre midler fra søjle I til søjle II. De overførte midler skal være øremærket til målrettede miljøforanstaltninger.

Ved rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2012 kunne flere medlemsstater acceptere, at det fremgik af forslaget betragtninger, at mindst 25 % af landdistriktsmidlerne skulle anvendes til miljø- og klimaformål, mens andre fandt, at kravet måtte være bindende og stå i forordningsteksten. Flere fandt, at man i beregningen skulle inkludere flere elementer, blandt andet Natura2000, skov, investeringer i natur og klima samt vandrammedirektivet. I forhold til EU-medfinansieringssatserne kunne nogle medlemsstater støtte Kommissionens forslag med enkelte mindre undtagelser. Der var også ønsket om at hæve den generelle EU-medfinansieringssats på 50 % til et højere niveau. Nogle stillede spørgsmål ved de tiltag, hvortil Kommissionen havde foreslået højere medfinansieringssats, og mente, at miljø- og klimatiltag skulle prioriteres. Ligeledes var der nogle, der fandt, at risikostyring burde have højere medfinansieringssatser, herunder blev også nævnt transitionsregioner. Der var også en række medlemsstater, der ønskede, at overførsler fra søjle I til søjle II fik 100 % EU-medfinansiering. Desuden var der et udestående i forhold til investeringer i kunstvanding, hvor en række medlemsstater ikke fandt forordningsteksten acceptabel.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketinget Europaudvalg den 8. juni 2012 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2012, jf. samlenotat oversendt den 31. maj 2012.

Forslaget har været forelagt Folketinget Europaudvalg den 11. maj 2012 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. maj 2012, jf. samlenotat oversendt den 3. maj 2012.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. december 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011, jf. samlenotat oversendt den 1. december 2011.

Udkast til forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. oktober 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011, jf. samlenotat oversendt den 6. oktober 2011.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2011.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. Meddelelse til Rådet vedrørende høring om fiskerimuligheder for 2013 KOM (2012) 278

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen fremlægger i sin meddelelse retningslinjer for fastsættelsen af fiskerimuligheder for 2013. Hensigten med meddelelsen er en tidlig drøftelse af principper forud for fremlæggelsen af forslag til de årlige forordninger om fiskerimuligheder. Af meddelelsen fremgår blandt andet også information om den seneste politiske udvikling, en status for ressourcerne og en tidsplan for fremlæggelsen af forslagene om fiskerimuligheder for 2013 for henholdsvis Østersøen, Sortehavet, andre områder samt dybhavsbestande.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2012) 278 af 7. juni 2012 fremsendt meddelelse fra Kommissionen til Rådet vedrørende høring om fiskerimuligheder for 2013. Meddelelsen er modtaget i en dansk sprogudgave den 11. juni 2012.

Meddelelsen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2012 med henblik på præsentation ved Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Formål og indhold

Kommissionen har fremlagt sin årlige meddelelse vedrørende de politiske retningslinjer for fastsættelse af fiskerimulighederne for 2013 (TAC¹/kvoteforordninger). Kommissionen ønsker at høre medlemsstaternes og interessenters holdninger til den i meddelelsen beskrevne strategi.

Udover retningslinjerne indeholder meddelelsen blandt andet også en status for fiskebestandene, en økonomisk analyse, information om forvaltningsplaner og fiskerindsats samt tidsplan for forslag om fiskerimuligheder 2013.

Status for fiskebestandene

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder

Kommissionen anfører, at fiskebestandene er i bedring, om end en række bestande fortsat er overfiskede. Det bemærkes, at "overfiskeri" defineres i forhold til målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY). Overfiskeri i denne forstand indebærer dermed ikke nødvendigvis, at en bestand er i fare for kollaps eller udryddelse. Ydermere er der flere eksempler på, at bestande under langsigtede forvaltningsplaner befiskes i henhold til de fastsatte mål i planen, som dog ligger under de videnskabelig vurderede MSY-mål (eksempelvis torsk i den vestlige Østersø). Antallet af overfiskede bestande i Atlanterhavet og tilstødende have er faldet fra 32 ud af 34 bestande i 2004 til 18 ud af 38 bestande i 2011. Det vil sige et fald fra 94 % til 47 %. Blandt andet er der ikke længere overfiskeri af havtarske ud for Den Iberiske Halvø og i Atlanterhavet, blåhvilling i alle områder, tunge i Det Keltiske Hav, kuller i farvandet vest for Skotland, Nordsøild, rødspætte i Nordsøen og sild i det Botniske Hav (del af Østersøen). Kommissionen anfører, at MSY målet er et realistisk og opnåeligt mål, og at øgede kvoter for 2012 til en anslået værdi af mere end 135 mio. € (ca. 1 mia. kr.) kan tilskrives værdien af en forvaltning baseret på MSY. Af forhold, der vækker fortsat bekymring, nævner Kommissionen blandt andet dybhavsbestandene. Endvidere påpeges det, at EU og Norges forgæves bestræbelser på at opnå en aftale om forvaltning af makrel i Nordatlanten med Island og Færøerne har resulteret i en samlet TAC for 2012 på 36 % højere end den videnskabelige rådgivning (ekskl. russiske fangster). Fiskeriet efter makrel ligger således langt uden for et bæredygtigt niveau, og bestanden vil gå tilbage i de kommende år, såfremt det ikke er muligt at indgå en aftale. I Østersøen er der 5 ud af 7 kendte bestande, som ligger under MSY-målet.

Økonomisk analyse

De økonomiske resultater i mange europæiske fangstsektorer forventes at blive ringe grundet to hovedforhold. For det første indebærer lave fangstrater grundet mange fiskebestandes dårlige tilstand, at fangstomkostningerne er unødvendigt høje. For det andet er brændstofpriserne næsten nået op på rekordniveauet fra juli 2008, samtidig med at priserne på fisk er faldet svagt på de vigtigste forbrugsmarkeder. Dog tyder kvoteforhøjelserne i 2012 til en værdi af mindst 135 mio. € (ca. 1 mia. kr.) på, at de kortsigtede negative økonomiske og sociale konsekvenser ved overgangen til MSY kan være mindre end frygtet, idet de langsigtede forventede positive gevinster indtræder hurtigere end forventet. Kommissionen peger således på, at en udfasning af overfiskeri kan yde hovedbidraget til en økonomisk effektiv og rentabel sektor.

Forvaltningsplaner og fiskeriindsats

Kommissionen forbereder at erstatte en række af de nuværende forvaltningsplaner, der dækker individuelle bestande med planer, der dækker flere bestande. Disse nye planer vil blandt andet inddrage de biologiske interaktioner (rov-bytte forhold) samt tekniske samspilsvirkninger (eks. hvordan fangstsammensætningen afhænger af forskel i redskaber og flåder). Det første fremlagte forslag af denne art vil være for en række bestande i Østersøen. Endvidere forventes det, at forvaltningsplaner løbende vil blive tilpasset med henblik på at tilpasse målene til de mere restriktive MSY-mål.

I 2012 vil Kommissionen endvidere gennemgå indsatsforvaltningsordningerne i EU. Regulering af fiskeriindsatsen² har været gennemført som et parallelt spor til forvaltning via begrænsning i fangstmulighederne (TAC) med henblik på at reducere udsnid og ulovligt fiskeri. Kommissionen indkalder

² Dvs. begrænsning for, hvor lang tid et fiskefartøj må opholde sig på havet.

blandt andet til et stort offentligt møde i juli måned, hvor en gennemgribende forenkling af forvaltningen af bestande efter reformen af fiskeripolitikken vil være tema.

Politiske retningslinjer

Kommissionen peger på, at selvom den videnskabelige viden om fiskebestandene bliver bedre, er der fortsat brug for en indsats med henblik på, at alle bestande bliver omfattet af en analytisk bestandsvurdering, herunder vurdering af overfiskeri i henhold til Fmsy³. For ca. to tredjedele af TAC'erne i europæiske farvande foreligger der ingen eller en mangelfuld videnskabelig rådgivning. Manglende rådgivning tilskrives ifølge Kommissionen forskellige årsager, som eksempelvis manglende fangst-oplysninger, ufuldstændig dataindsamling, mangelfuld stikprøvetagning eller usikkerhed om bestandenes biologi samt mangel på personaleressourcer i den videnskabelige rådgivningsproces. I 2011 har medlemsstaterne arbejdet på at forbedre datagrundlaget for en række bestande, og Kommissionen forventer at dette i 2012 vil blive udvidet til at omfatte flere eller hovedparten af bestande, hvor der ikke foreligger en analytisk bestandsvurdering. Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) har i 2012 udarbejdet en ny rådgivningstilgang for disse bestande, som i højere grad bygger på tilgængelige kvalitative data, det vil sige såkaldte "Data Limited Stocks" (DLS – tidligere betegnet "Data Poor Stocks")⁴. Den nye rådgivning vil i den udstrækning, det er muligt, indeholde en kvantificeret anbefaling, som således vil danne grundlag for at afløse sidste års model om en automatisk TAC-reduktion på 25 %. Det bemærkes, at metoden fortsat er under udvikling og løbende vil blive udbygget og justeret. Den nye metode vil blive afspejlet i den videnskabelige rådgivning.

På det grundlag fremlægger Kommissionen følgende retningslinjer:

- I de tilfælde, hvor TAC'erne eller fiskeriindsatsen reguleres ved hjælp af langsigtede planer, skal disse følges (som 2011).
- Hvis der er indgået aftale om TAC'er eller andre foranstaltninger med tredjelande, skal disse efterleves (som 2011).
- Når der foreligger en videnskabelig rådgivning, som er baseret på omfattende data og kvantitative analyser og prognoser, der hviler på MSY-princippet, bør denne lægges direkte til grund for fastsættelsen af TAC'er/fiskeriindsats. Dog kan det accepteres, at fremgangsmåden indføres gradvist frem til 2015, hvis det er foreneligt med rådgivningen (som 2011).
- For bestande uden analytisk bestandsvurdering ("Data Limited Stocks") vil den nye rådgivningstilgang baseret på kvalitative data blive lagt til grund for TAC-afgørelser. Det er dog endnu uvist, hvordan Kommissionen vil anvende den nye rådgivning i sine konkrete forslag. Dette afløser sidste års model, hvor udspillet var en automatisk reduktion på 25 %.

I de tilfælde, hvor der ikke foreligger en videnskabelig rådgivning overhovedet, vil forsigtighedstilgangen blive anvendt.

³ Dvs. den befiskningsgrad, som vil medføre den højest gennemsnitlige fangst på lang sigt.

⁴ Dette er en noget misvisende betegnelse for gruppen uden analytisk bestandsvurdering, da det ofte kan være megen information om en bestand til rådighed, man bare ikke nok (i mange tilfælde ingen aldersdata) til den traditionelle bestandsvurdering. ICES inddeler DLS bestandene i 5 kategorier efter type og kvalitet af tilgængelig data. Kategorierne indeholder alt fra bestande, hvor man har en foreløbig analytisk bestandsvurdering til tilfælde, hvor der kun er en kort tidsserie af landinger til rådighed. Der er specifikke – forholdsmæssigt simple - metoder for alle kategorierne med henblik på en kvantificeret anbefaling af TAC-niveau.

Tidsplan for forslag til TAC/kvoter 2013

De to forslag om fiskerimuligheder for Østersøen og dybhavsbestande 2013-2014 forventes fremlagt henholdsvis primo og medio september med henblik på vedtagelse på rådsmødet i oktober. Forslag om fiskerimuligheder for Sortehavet forventes fremlagt i november med henblik på vedtagelse i december. Kommissionen fastholder at splitte det generelle forslag om fiskerimuligheder (der indtil 2011 blev vedtaget som ét forslag i december) op i to dele: Én del vedrørende bestande, som ikke på nogen måde er berørt af forhandlinger med tredjelande og én del for bestande, som på den ene eller anden måde indgår i forhandlinger med tredjelande. Det første af de to forslag forventer Kommissionen at fremlægge i september med henblik på vedtagelse i november, mens det andet forslag forventes fremlagt i november med henblik på vedtagelse i december.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Meddelelsen har endvidere ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser, men anvendelse af retningslinjerne i sammenhæng med den videnskabelige rådgivning vil have betydning for fastsættelsen af de årlige fiskerimuligheder. Uden kendskab til den samlede videnskabelige rådgivning er det ikke muligt at vurdere konsekvenserne heraf.

Høring

§5-udvalget er blevet hørt.

Danmarks Fiskeriforening under sig over, at Kommissionen stadig finder det nødvendigt at indlede sin årlige kommunikation om bestandenes tilstand med at male billedet helt sort. Det er meget lidt hjælpsomt for de mennesker, der skal leve af at fange og sælge fisk til forbrugere, som ikke nødvendigvis er inde i detaljerne omkring forvaltningen af fiskeriet. Det virker så meget mere besynderligt, når man betænker, at det faktisk ville være Kommissionens ansvar, hvis tingene ikke var bedre. Rent faktisk er situationen da også meget mere positiv, end det umiddelbare indtryk man efterlades med, hvis man kigger lidt mere detaljeret på udviklingen.

I afsnittet om bestandenes status står der således ”...en faldende andel af bestandene (fra 47 % i 2003 til 35 % i 2012) kan klassificeres i forhold til sikre biologiske grænser.” Man kunne også have valgt at nævne (som det ses af tabel 1 i Annex I), at andelen af bestande inden for sikre grænser er øget fra 29 til 56 % i den samme periode. I det hele taget er brugen af procenter alt for generel, den er mange steder decideret fejlagtig – og den er strengt taget ikke særlig konstruktiv.

Foreningen glæder sig over, at automatikken, som blev præsenteret sidste år, med at reducere ”data poor stocks” med 25 %, er taget af bordet. Der kan naturligvis stadig være situationer, hvor en reduktion af den størrelsesorden kan være relevant, men det er glædeligt, at det erkendes, at der skal ske en vurdering af grundlaget for den manglende rådgivning.

ICES’ arbejde med at give en rådgivning for bestande, som ikke kan vurderes med et analytisk assessment, hilses velkommen. Danmarks Fiskeriforening håber og forventer, at Kommissionen vil finde

resultatet anvendeligt og vil bruge det som grundlag for sine kvoteforslag. Danmarks Fiskeriforening har imidlertid en enkelt bemærkning til ICES konstruktive arbejde, nemlig at de ændringer, der foreslås, beregnes i forhold til den eksisterende TAC, snarere end at blive beregnet i forhold til et gennemsnit af de sidste tre års fiskeri. Hvis ikke dette sker, kan man risikere, at en bestand i fremgang får en reduceret TAC.

Danmarks Fiskeriforening hilser det velkomment, at der nu tales om flerartsforvaltningsplaner. Det må imidlertid erkendes, at det datagrundlag, som sådanne planer skal baseres på, langt fra er perfekt. Der vil næppe heller komme et tidspunkt, hvor al den viden man kunne ønske sig at have, vil være tilgængelig. På den ene side kan man altså ikke bare indføre flerartsplaner fra den ene dag til den anden, men på den anden side vil det heller ikke give mening at udskyde implementeringen af flerartsplaner til et tidspunkt, hvor alle faktorer kendes. Her bliver udfordringen at udarbejde planer, som vil være i stand til at indarbejde ny viden i takt med at den tilvejebringes.

Det er ligeledes afgørende at man i forbindelse med de eksisterende planer inddrager den viden, vi allerede nu har om samspillet mellem arterne, snarere end at forholde sig stringent juridisk til planernes ordlyd. For eksempel er torsk i den østlige Østersø hæmmet af en uproduktivt høj tæthed og det ville være almindelig sund fornuft, midlertidigt, at øge fiskeriet på bestanden.

For fiskeriet i Nordsøen er det afgørende, at man erkender, at de reduktioner i kW-dage, der følger af torskeforvaltningsplanen, nu har nået et niveau, hvor yderligere reduktioner ikke vil gavne hverken fisk eller fiskere.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for, at der på et tidligt tidspunkt af året bliver lejlighed til en generel drøftelse af overvejelser om fastsættelse af TAC/kvoter for det kommende år. Regeringen er endvidere positiv over for fastlæggelsen af generelle principper for vedtagelsen af TAC/kvoter og støtter det overordnede mål om at nå MSY-mål i 2015. Målet skal opfyldes i 2015 for så mange bestande som muligt, og senest i 2020, som det fremgår af Rådets generelle indstilling om reform af den fælles fiskeripolitik af 12. juni 2012.

Regeringen støtter endvidere arbejdet med forbedring af den videnskabelige rådgivning. Til afløsning af Kommissionens princip om en automatisk TAC-reduktion på 25 % for bestande, hvor der endnu mangler en videnskabelig rådgivning eller er manglende bestandsoplysninger hilser regeringen udviklingen af den nye ICES rådgivning velkommen, idet den forventes at indebære en mere bestands-specifik tilgang.

Regeringen finder en opsplitning af den generelle forordning om fiskerimuligheder i to dele uhenigtsmæssig blandt andet som følge af manglende forenkling (to forordninger skal sammenholdes for at opnå overblik over de samlede fiskerimuligheder i eksempelvis Nordsøen og Skagerrak) samt uhenigtsmæssig ressourceanvendelse i forbindelse med behandlingen af forslagene (vedtagelse af forordninger i både november og december). Regeringen vil derfor arbejde for, at den generelle forordning igen samles.

Regeringen arbejder for, at der bliver mulighed for videreførelse af projekter med fangstkvoter og fuld dokumentation i 2013, mens fortsatte drøftelser af reformen af den fælles fiskeripolitik pågår. Arbejdet med den praktiske gennemførelse af discardforbud i Skagerrak og Østersøen fortsætter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne generelt vil støtte fastlæggelsen af generelle principper for fastsættelse af TAC/kvoter. Ligesom medlemsstaterne generelt vil støtte målet om MSY, omend der forventelig vil være delte holdninger til, hvorvidt ambitionsniveauet skal være 2015 eller 2020. Endvidere forudses medlemsstater at hilse metoden for rådgivning af bestande uden absolut bestandsvurdering velkommen, idet medlemsstater samtidig forventes at fremhæve behovet for en konkret vurdering. Endelig forventes det, at et overvejende flertal af medlemsstater vil være modstandere af fortsat at opsplitte den generelle forordning om fiskerimuligheder i to dele.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.